

N 50

Dziś _____
Znak _____
№ inw. 1740

N 7275

Dziś A
Znak 625
№ inw. 2083

N: 197.

ANAGOGIA
CÆLESTIS, +
SIVE

*Sublimiores Cordis Deum
quærentis affectus.*

Ex ærario divinæ Paginæ, ac SS. Pa-
trum, inter meditandum, deprompti;

SANCTISSIMÆ, AC INDIVIDUÆ

TRINITATI
SACRI;

AUTHORE
ANTONIO MARIA BONUCCI
Societatis Jesu.

*Ad Regiam Celsitudinem
SERENISSIMI MAGNI HETRVRIÆ*

DUCIS.

Editio secunda.

Bibliotheca Schol. Bealy

ROMÆ, M.DCC.XVI. 1746

Ex Typographia Komarek
Superiorum permissu.

695

3083

Si quæritis, quærite : convertimini,
& venite. *Iſa.* 21. 12.

In ſimplicitate cordis quærite illum.
Sap. 1. 1. Ubi S. Dorotheus (*doct.* 4.)
hæc habet : *Si quis quærat Deum, Dei-
que voluntatem ſimpliciter, dabit illi
Deus etiam puerum, qui eum doceat, ſi
doct̃or deſit, ne ille labatur; ſin ſimu-
latè quis quærat Deum, Deus viciffim
dabit ei ſimulatum doct̃orem, qui eum
in errorem, & laqueum inducat.*

Auguſtiſſima, atque ineffabili

TRINITATI UNI DEO, ET TRINO.

IBI, d Trinitas
Una, & Tri-
na Unitas of-
fero, hunc
Unum, imò
ex aſſe totum Tuum Li-
bellum. A te incœpit, Ti-
bi deſinit. Tuus eſt, quia
omnia mea tua ſunt, &
tua mea ſunt. Tuus eſt,
Tibique redditus, à quo

omne

omne datum optimum, &
omne donum perfectum,
descendens à te fonte lu-
minum, atque ad Te ascen-
dens lumen illuminans.
Tuus & ego sum, qui non
essem, si à Te non essem,
Fons, Flumen, Irrigatio.
Tuus, Tibique me to-
tum refero acceptum,
è qua Una Omnia, per
quam Unam Omnia; Vivens
Vita, Vita à Vivente, Vi-
ventiù Vivificatrix. Tuus
sum ego, ex quo signatum
est super me trilucens lu-
men Unius Vultus Tui.
Tuus, ubi trifaciali signa-

culo

culo Unius Bonitatis tuæ
condecorasti me. Tuus ab
incunabulis, ubi in Uno
nomine Trismegistæ Hy-
postasis tuæ baptizatus fui.
Tuus à primævo mentis
exercitio, ubi in Te Fide
credidi, in Te Spe me pro-
jeci, in Te Charitate re-
quievi. Tuus ab adole-
scenti ætate, ubi, tuo af-
fluente ductu, per suavif-
simam Religiosæ Profes-
sionis jugum at triplicem
amoris funiculum me tibi
volens, gaudensque devo-
vi. Tuus à Juventute,
Ubi Sacerdos, tuâ Unctio-
ne suavissima delibutus,

a 3

Vnam

Unam, & ter Optimam
hostiam Christi Sacerdotis
sux Victimæ, & Victimæ
sui Sacerdotii Tibi quoti-
die immolavi. Tuus, ubi
irruens Spiritus Vehemens
tuus ad annunciandum
mansuetis, ac portandum
nomen Tuum coram gen-
tibus misisti me. Tuus
præsertim ab illo novissi-
mo Tempore, ex quo vo-
cans me ad me ipsum in
Cellæ solitudinem secessi,
ubi ab ore Tuo pendulus
hæc Verba Vitæ suscepi.
Tuus, ex quo auram, ac
vanas confabulationes fu-
gere docuisti me, ut sapien-

tius

tius, ac salubrius inten-
dam Tibi Uni, à qua bea-
ta sunt omnia, quæcum-
que beata fuere, sunt,
atque erunt; ut dicam im-
posterum: Unam petii à
Domino hanc requiram;
ut Tuæ placeam Majestati.
Hæc omnia Tua cum sint,
Tibi Uni inscripsisse sum
gavissus, quæ omnium Af-
fectuum meorum Alpha-
es, & Omega.

a 4

Ad

Ad Regiam Celsitudinem
MAGNI HETRURIAE
D U C I S
COSMÆ III.

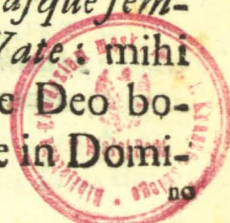

HANC Celestem Anagogiã dum Deo in Exercitiis Spiritualibus secundum laudabilem Nostræ Societatis morẽ, quondam in Brasilia vacarem, in meum peculiariter usum

conscripseram. Nonnulli legerunt amici, cobortati- que sunt, ut eam publici ju- ris facerem. Libens con- senti; atque ad tuæ Regiæ Celsitudinis magnam Ani- mam, spiritu principali di- vinitus præditam, fidenter transmitto; ut si qua utili- tas ex hac mea qualicum- que lucubratione peti po- test, ea præcipuè in Tuam Regiam Celsitudinem, va- riis distentam negotiis & curis, divino afflante Nu- mine, redundet. Neque, quòd exiguus sit Libellus, quem in observantiæ meæ pignus, & in ingentiũ erga

me beneficiorum tuorum
monumentum, Regiæ Tuæ
Celsitudini defero, minus
gratum ingenitæ benigni-
tati tuæ futurum esse confi-
do. Libri siquidem non ex
molis magnitudine, sed ex
argumenti majestate, atque
fontibus, unde hausti sunt,
prudentum iudicio, pensan-
tur. Hic verò Libellus,
quotus ille est, è divina u-
triusque Testamenti Scri-
ptura, Sanctorumque Pa-
trum sententiis desumptus
omnino est. Adeò ut illum
egomet respiciam, ut rem
alienam, ex eoque solum-
modò meam, quòd ordinem

quendam ex me ipsi contu-
lerim. Excipe igitur, Se-
renissime Princeps, inter
alios, quos frequenter ma-
nu versas, pios Codices
hanc etiam Anagogiam:
Ut, dum ad interiora, &
solida Spiritus gaudia stu-
dium omne tuum & inten-
tionem, sicuti solemne tibi
diù nocturne est, confers,
in hoc item Opusculo repe-
rias Deum, quem tanto pe-
re quæris, inventumque si-
nu tuo nunquam amissurus
complectaris, dicasque sem-
per cum Regio Vate mihi
autem adhærere Deo bo-
num est, ponere in Domi-

no Deo spem meam. *Quod*
unum necessarium, *verum,*
summum, æternumque Bo-
num, ut assequaris, à Deo,
bonorum omnium Largito-
re, Tibi quotidie, inter sa-
crificandum, exopto. Romæ
14. Decembris 1716.

Serenissimæ ac Regiæ Celsitudinis Tuæ

Humillimus Servus, & Client
Antonius Maria Bonucci.

PIO

PIO LECTORI.

Coactum Habes in hoc Li-
bello quicquid longis vo-
luminibus docuere Asce-
tica, ac Mystica disciplinae an-
tesignani. Hic ad triplicem Chri-
stianæ Perfectionis viam aditus
perfacili negotio aperitur, non
per verborum anfractus, sed per
cordis affectus; qui, teste Augu-
stino, velut animæ pedes, potenti
quâdam superni caloris vi sunt
præditi; & expurgari simul, il-
luminari, atque accendi se sen-
tiunt ab eo qui *Ignis consumens*;
illuminans, atque dulciter ac-
cendens est. Latini sermonis
munditiam, atque castigatiores
dicendi leges ultrò negligimus,
unum Animarum fructum & pu-
ritatem spectantes: divinique
Amoris ingenio indulgemus, qui
sicut diligi sine modo, ita & ex-
plicari sine locutionis fuco desi-
derat.

derat. Si cæteroquin cum incompta rerum tractatione negotium es habiturus, id unum brevitati scriptionis debebis si qui in hæc paucissima capita incideris, quod ad ultimam usque periodum non lassus pervenies. Si quid verò in intimis humani Cordis Deo penitus anhelantis exprimendis affectibus peccaverim, Veniam libentissimè imperies, quandoquidem Cordis Unus tantum ac Trinus Deus est oculatissimus scrutator.

SE-

SERIES CAPITUM.

- CAP. I. **C**or humanum petit trahi à Deo, ut Deum quaerat. pag. 1
- CAP. II. Cor humanum deplorat transacta Vitæ miseras. 5
- CAP. III. Cor humanum agnoscit creatura hæc non esse Bonum quod quaerit. 10
- CAP. IV. Cor humanum decernit Deum supra creatura omnia Unum quaerere. 15
- CAP. V. Cor humanum rogat de loco, tempore, & modo quaerendi Deum, & inventam amandi. 19
- CAP. VI. Cor humanum intra se invenit locum, ubi Deus quaerendus. 23
- CAP. VII. Cor humanum docetur, tempus quaerendi Deum esse omne tempus præsens. 33
- CAP. VIII. Cor humanum indicat rationes quibus quaerendus est Deus hodie, & non cras. 38
- CAP. IX. Cor humanum desiderat indefinenter Deum quaerere. 42
- CAP. X. Cor humanum vellet, si fieri posset, Deum quaerere eo studio, quo Ange

- Angeli, B. Virgo, & Christus Dominus Deum quaesivere.* 53
 CAP. XI. *Cor humanum humili Confessione infirmitatis suae Deum quaerit.* 57
 CAP. XII. *Cor humanum integrâ suimet mortificatione Deum quaerit.* 62
 CAP. XIII. *Cor humanum piâ librorum lectione Deum quaerit.* 70
 CAP. XIV. *Cor humanum Oratione assiduâ Deum quaerit.* 77
 CAP. XV. *Cor humanum sanctâ Collocatione Deum quaerit.* 84
 CAP. XVI. *Cor humanum silentio, ac recollectione Animi frequenti Deum suum quaerit.* 89
 CAP. XVII. *Cor humanum affert ultimum, eumque potissimum Dei quaerendi modum, intentionem videlicet puram.* 94
 CAP. ULT., seu Libelli Scopus. *Cor humanum innuit Artem Deum inventum arandi.* 99

MICHAEL ANGELUS TAMBURINUS

Præpositus Generalis Societatis Iesu:

CUM Librum, cui titulus, *Anagogia Cælestis, sive sublimiores Cordis Deum quaerentis affectus*, à P. Antonio Maria Bonucci nostræ Societatis Sacerdote conscriptum, aliquot ejusdem Societatis Theologi recognoverint, & in lucem edi posse probaverint; facultatem facimus, ut typis denuò mandetur, si iis, ad quos pertinet, ita videbitur. Cujus rei gratiâ has literas manu nostra subscriptas; & sigillo nostro munitas dedimus. Romæ 8. Decembris 1716.

Michael Angelus Tamburinus.

Imprimatur
Si videbitur Reverendissimo Patri Ma-
gistro Sacri Palatii Apostolici.
Dominicus de Zaulis Episc.
Verul. Vicefg.

Imprimatur
Fr. Paulinus Bernardinus Ord. Prædic.
Sac. Apost. Pal. Mag.

Reim-

Reimprimatur
Si videbitur Reverendissimo Patri Ma-
gistro Sacri Palatii Apostolici.
N. Card. Caracciolus Vicefg.

Reimprimatur
Fr. Gregorius Selleri Ord. Prædic. Sac.
Apost. Pal. Mag.

AD-

ADHORTATIO
AD COR HUMANUM

Ut Unum Deum quærat .

EPIGRAMMA.

Sanguinis Emporium, Venarū nobile centrum,
Cor, variis motus, perpetuæque rota.
Consilii custos, præcelsi pectoris altor,
Deliciæ Superum, Numinis ampla domus.
Degener in terris falsis quid volveris umbris?
Quid sequeris Ventos, somnia quidque capis?
Insidiosa nimis fugias mendacia: sursum
Exoptata diu te manet Vna quies.
Ille tuos valet effrenos compescere fluctus,
Qui maris ingluviæ, monstraque sæva premit.
Ille tuos explere sinus, quos condidit Vnus;
Sydera, quique fretum transilit, ille potest.
Vnum quære Deum; nam si Tu sufficis Illi
Præ cunctis, Cur non sufficit Ille Tibi?

GA

ANA-

ANAGOGIA
CÆLESTIS,

Seu Cordis Deum quaerentis Affectus.

CAPUT PRIMUM.

Cor humanum petit trahi à Deo, ut Deum quærat.

LOQUAR ad Dominum meum, cum sim pulvis, & cinis; loquar umbra ad lucem, loquar mors ad vitam, loquar opprobrium hominum ad gloriam Angelorum, loquar abjectio plebis ad Regem Cæli; loquar immundus ad munditiam, deformis ad pulchritudinem; miser ad misericordem, infelix ad Beatum, infirmus ad medicum, pauper ad divitem, indig-

A

gus,

gus, ad nullius egentem, pusillus ad magnum, Scelestus ad Sanctum, nihilum ad Totum, peccatum ad justitiam, offensor ad offensum. Loquar quærendo, ut quærens inveniam, quem non quærerem, nisi antea ab illo invenirem. Erravi enim sicut Ovis quæ periit: quære servum tuum, ut à Te quæsitus, & inventus & quæram, & inveniam Te. Ah quando dicetur mihi: Salus tua ego sum! Quando exaudiam; Ecce ego, quia vocasti me! Quando sentiam cætellus despicibilis odorem præsentia Tuæ! Quando curram post odorem unguentorum tuorum! Trahe me post Te; quia si Poetæ dicere licuit, trahit sua quemque Voluptas, cur non mihi licebit dicere, Trahe me Voluptas animæ meæ? Trahat me, non necessitas sed Voluptas, non obligatio, sed delectatio; Trahat me Veritatis, & justitiæ tuæ mira jucunditas, & jucunda suavitas; nam si habent corporis sensus, suas, à quibus trahuntur, Voluptates, cur animus deseretur à Voluptatibus suis? Trahe me igitur ad Te, Deus delectatio mea, non sicut invitus aliquis trahitur, sed quemadmodum cæcus,

cus, aut fessus cum trahitur, non contristatur; imò potius trahenti, quasi se sublevanti, & adjuvanti gratias agit. Trahe me tractu illo efficaci, & forti, quo alumnus trahitur post nutricem, quò vel Patrem Filius, vel Filia sequitur genitricem: Imò Trahe me tractu illo, quo diligens in dilectum, eò gratius, quò suavius defatiscit, dum obtinere desiderat, & desiderare insatiabiliter concupiscit. Trahe me, post Te curremus; post Te inquam, vel ad patibula curremus, quia non quærimus quò abeamus, sed quem habeamus. Nec gehennam horreo, si Jesus adsit in Flamma, si inter frementes dæmones mihi subrideat. Rubus, & quidem flagrans, visio magna est, & expetendum spectaculum, si insit mihi in Spinis, quem quæro, quem desidero, Deus. Fasciculus myrrhæ, si Dilectum meum includat, inter ubera locabitur. Lectulus mihi cum Christo communis, erit vel inter spinas floridus, quia ubi Christus, ibi delitiæ. Trahe igitur me post Te, quem nisi traxeris non curret post Te. Trahas torpentem, ut reddas currentem, trahas peccantem, ut

reddas Poenitentem, trahas fugientem, ut reddas insequentem, trahas timentem ut reddas amantem, trahas in tot mala distractum, ut reddas in Te Uno, Summo, ac æterno Bono recollectum; Trahas in Tot mutabiles Vanitatum formas mutatum, ut reddas in Te una Veritatis forma defixum, immersum, ac penitus transformatum. Trahe me, si non in funiculis Adæ, & in Vinculis Charitatis, saltem in ferreis timoris tui catenis, ut tandem à Te fortiter, ac suaviter attractus cognoscam, quod non est qui Voluntati Tuæ possit resistere, durumque nobis est de manu Tua evadere, ac dicam cum illo feliciter per Te devicto: Domine, quid me vis facere? Jam exaltatus es à Terra, Trahe igitur omnia mea, meque ipsum ad Te; quia nihil mihi proderit, si traxeris omnia ad Te, me mihi relicto. Trahe me ad Te, & Pater Tuus ad se, quia nemo venit ad Te, nisi Pater Tuus traxerit eum. Quis similis Tui in fortibus Domine; fac me igitur Unum Tecum, sicut Tu, & Pater Unum estis; Trahe me, obsecro per vulnera Tua ad Te, & sufficit mihi.

CA-

CAPUT II.

Cor humanum deplorat transfactæ Vitæ miserias.

Quis dabit Capiti meo aquas, & oculis meis fontem lacrymarum, & plorabo die, ac nocte interfectam animam meam? Quis mihi det, ut lavem per singulas noctes lectum meum, lacrymis meis stratum meum rigem, & recogitem tibi Deus meus omnes annos meos in amaritudine animæ meæ? Quis mihi tribuat, ut Vitam meam pessimam annuntiem Tibi, & ponam lacrymas meas in conspectu Tuo? Ciba me Domine pane lacrymarum, & potum da mihi in lacrymis sine mensura. Exitus aquarum deducant oculi mei, quia non custodierunt legem tuam. Educ de cordis mei durtia lacrymas compunctionis, uti sitienti populo fontem viventis aquæ quondam eduxisti de Petra durissima; quibus peccata mea plangere, debita flammarum incendia extinguere, & remis-

A 3

sio-

fionem omnium delictorum meorum, Te miserante, merear accipere. Lacrymas, inquam Compunctionis concede mihi, Domine, quas Unus, & præpotens Spiritus Tuus movere solet, postulare nos faciens veniam, gemitibus inenarrabilibus. Nam lacrymarum, quæ ex tenera, & molli natura procedunt, nulla ratio habenda est, nam ut plurimum steriles sunt, & citò arescunt. Quæ verò astu dæmonis commoventis humores, & Cor emollientis, excitantur, eò tendunt, ut ad hypocrisim, & superbiam, ac tandem ad extremam perniciem inducant. Da mihi itaque lacrymas Salutis, & veræ contritionis, quæ Vinum sunt Angelorum, quæ inebriant, ac Cælesti ardore replent, quæ baptismatis sunt vicariæ, quæ Te vincunt invincibilem, & ligant Omnipotentem; quæ ante aspectum iudicii Tui intrant; quicquid petunt, obtinent, & accusantibus inimicis silentium imponunt. Exite lacrymæ jam pridem extrè cupientes, aperiantur Cataractæ miseri capitis mei, & erumpant fontes aquarum. Deficiat in dolore Vita mea, & anni mei in gemitibus, quia ini-

iniquitates meæ supergressæ sunt caput meum, & sicut onus grave, gravatæ sunt super me. Peccavi Domine, peccavi; plangam igitur calamitatem meam. Lugete me montes, & colles; lugete me flumina, & maria; lugete me bestię Sylvarum, reptilia terræ, & volucres Cæli; quoniam Vos quidem servitis Deo, legesque vobis ab illo impositas jugiter custoditis. Ego verò peccatum meum prævaricatus sum, & amantissimo Patri me Filium prorsus degenerem exhibui. Ubi nunc es vanitas mea, superbia mea? Quò perrexistis delectationes Carnis meæ, quid profuistis mihi? Quem fructum nunc habeo in his, quibus tantopere erubescō? Sint modo mæror, & acerbus luctus infatigabiles tortores Juventutis, & senectutis meæ. Utinam, Utinam ita sit, opto, oro, desidero, ut ita sit. Si enim non sum dignus oculos in cælum levando orare; certè non sum indignus eos vel plorando fatigare. Si confunditur mens mea orare pudore conscientię, æquum est, ut confundatur turbine luctuosi doloris, & tristitię, Si timet exhiberi ante conspe-

Etum Tuum, justum est, ut habeat ante conspectum suum tormenta sceleris sui. Cogitet igitur, & recogitet Cor meum, quid fecit, quid meruit. Cogitem, Deus meus, quod abii cæcus, non currens ad Te. Quod perveni non perveniens ad Te. Unde discessi discedens à Te? Unde aberravi aberrans à Te? Discessi à meo ultimo, ac Unico sine discedens, à Te: aberravi à Via, à Veritate, à Vita aberrans à Te. Abii in mille pericula abiens à Te Vera Securitas, Vera Pax, Sincera Suavitas, liquidissima, ac purissima quies. Perveni in mille scopulos, ac naufragia non perveniens ad Te, Portus Animæ meæ, ac Paradisus voluptatis, totiusque consolationis Pater. Tenebras Vocavi lucem, perturbationes vocavi pacem, pericula vocavi lulum, detrimenta vocavi lucrum, stercora arbitrans sum aurum, volutabra putavi delictum, interitum, reputavi pro vita, ignominiam habui pro honore, servitium pro libertate, errorem pro regula, insipientiam pro sapientia. Quid fatear miserabilis, dum talia fateor. Confitebor adversum me injustitiam meam,

meam, deferens te, justitia mea: Quid concludam vermis, & non homo; dum tot, ac tantis miseriis repleta est vita mortalis hujus miserrimi hominis? Ergo erravimus à lumine rationis, erravimus insensati, erravimus ignorantes. In firmamento Religionis adhæsit in terra venter meus, conglutinata est luto anima mea. Qui ambulabam in croceis; amplexatus sum stercora, qui mammilla regum lactabar, & divinitatis Tuæ sempiternâ fruitione replebar, bibens olim de Te fonte aquæ vivæ salientis in Vitam æternam; effodi postmodum mihi aliunde cisternas dissipatas, quæ continere non valent aquas, nisi amarissimæ perturbationis. Putredini dixi, cibus meus es electus, & esca mea, vermibus. In generatione quærentium Dominum quæsi tyrannum Cordis mei; in domo Patris mei, ubi multi abundant panibus, cupiens ego saturari, & non valens impleri siliquis porcorum, fame perii; famem, inquam, passus sum, ut Canis, & circuibam civitatem, quærens pacem, & panem, & non inveniens, nisi pœnam, & petram; emendicans fontem

dulcedinis, jucunditatis, & exultationis ab amarissimo totius fastidii oceano: & non recipiens nisi absynthium; inebriando me Uvâ fellis, & Botri amarissimi.

CAPUT III.

*Cor humanum agnoscit creata
hæc non esse Bonum quod
querit.*

ET forsitan omnia hæc inania atque ludrica prætereuntis mundis figmenta, forsitan omnia hæc fallacia, atque dolosa maligni seculi deliria non uno semper ore me docebant: non sumus nos Deus tuus; non sumus nos Ubertas illa Domus Dei; non sumus nos Torrens ille limpidissimæ Voluptatis; non sumus nos Satietas illa Sanctorum; non sumus nos gaudium illud sempiternum; non sumus nos merces illa magna nimis; non sumus nos fors illa, & merces Sanctorum, seu Corona militum; non sumus nos cur-

currentium illud immarcescibile bravium; non sumus nos sublimissimum illud gloriæ pondus. Quære supra nos Deum Tuum, & invenies illam Ubertatem, quæ est supra omnem defectum. Quære supra nos Deum Tuum, & invenies illum Torrentem Voluptatis, quæ est supra omne flumen Babylonis, & supra omnem siccitatem. Quære supra nos Deum Tuum, & invenies illam satietatem, quæ est supra omnem esuriem. Quære supra nos Deum Tuum, & invenies illud gaudium, quod est supra omnem mærorem. Quære supra nos Deum Tuum, & invenies illam mercedem, quæ est supra omnem laborem. Quære supra nos Deum Tuum, & invenies illam sortem, & coronam, quæ est supra omne infortunium, & dedecus. Quære supra nos Deum Tuum, & invenies illud bravium, quod est supra omnem pugnam, & cursum. Quære supra nos Deum Tuum, & invenies illud pondus, quod est supra omne solatium, & levamen. Non non sumus, uti ingenuè fatemur, Deus Tuus. Quia cum simus res deteriores, quam Tu, quomodo possumus esse

Deus Tuus, qui Unus, cum sit melior quam Tu, totum te potest facere meliorem. Fieri enim non potest, ut res deterior faciat te meliorem. Homo es? Deterius est quicquid quæris, & cupis, extra Deum, quo beatus esse desideras. Aurum, argentum, honor, voluptas, & quælibet corpora, seu umbræ, quibus inhias acquirendis, possidendis, fruendis, inferiora sunt te. Constituit enim te Deus super opera manum suarum, & omnia subiecit pedibus tuis tamquam lutum platearum, & maris arenam exiguam. Nam sicut corporis tui bonum animus tuus est, quia corpore tuo melior est, ita cum quæris bonum tuum, illud supra nos quære, quod melius est animo tuo. Et quid erit obsecro nisi Deus Tuus? Deus igitur Tuus est illud pondus suave, quod debes quærere; nos sumus solatium, & levamen aggravans, quod debes fugere. Deus Tuus est illud bravium, quod debes persequi; nos sumus pugna, & cursus per quem debes transire. Deus Deus Tuus est illa fors, & corona, quæ debet super te cadere; nos sumus infortunium, & dede-

dedecus, quod debes evitare. Deus Deus Tuus est illa merces, quæ debes ditescere; nos sumus regio sterilitatis, & egestatis. Deus Deus Tuus est illud gaudium, quod te debet reficere, & in quod debes intrare; nos sumus mæror qui te potest solum conficere, & Tibi omnino nunquam deficere. Deus Deus Tuus est illa satietas, quæ Te debet implere; nos sumus esuries, quæ te potest evacuare. Deus Deus Tuus est ille Torrens veræ voluptatis, qui te debet inebriare; nos sumus Siccitas quæ te potest arefacere. Deus Deus Tuus est illa ubertas, quæ te debet impinguare; nos sumus defectus qui te potest extenuare, atque in pulverem mortis deducere. Velis te igitur ab inveteratis erroribus liberare, quod utique facies, si nos quærendi finem imponas, & Unum Deum Tuum quærere incipias, si cui sis natus aliquando pervideas; si ad quem tendas tandem agnoscas; hæc enim pravittatis causa, ignoratio finis. Dedisti hucusque nobis annos totius vitæ tuæ; Des imposterum paucula, quæ Tibi supersunt, momenta Deo Tuo. Vivas Deo pauculum,

lulum, qui seculo vixisti totus. Si in hujus brevissimæ vitæ ergastulo adhuc peregrinans à Domino velis Deum quærere, quo invento beatus eris, utendum tibi est hoc mundo, non fruendum? sicuti qui ad patriam terrestrem pergunt anhelantes, utuntur, non fruuntur per Viam Vehiculis, aut navibus, quibus asportantur; adjuvantur, non detinentur Viarum, quas transeunt, amœnitatibus. Ita est, Domine Deus meus. Laudent Te Creaturæ Tuæ, per quas illuminasti hunc pauperrimum Servum tuum. Da igitur, Domine, ut videam Te. Ecce Cæcus ante Te, lumen oculorum meorum, qui non aurum, non honores, non delicias quærere. Parvipendit extra lucem aliquid quærere. Quia etsi habere cæcus quodlibet possem, sine luce tamen videre, quod haberem, non possem.

CA-

CAPUT IV.

*Cor humanum decernit Deum
Supra creata omnia Unum
quærere.*

Quid itaque amplius detineris anima mea? Quid adhuc inter tot nugas nugarum, inter tot vanitates vanitatum obvolveris? Surge quæ dormis, & exurge à mortuis. Sat risui ludisque datum: sat mundo, carnique viximus. Excutere de cæno captiva filia Syon. Indic bella peccatis; securo de victoria, certa de triumpho, quia nec arma cælestia hostes poterunt superare terreni, nec divino regi adversa poterunt contraire mundana. Poterit enim fieri, ut si agas, anima mea, pro tua tenuitate, quæ possis pro Deo, Deus agat pro te quæ tu non possis. Vix jam habet penes te mundus, quo fallat. Perit imago illa rerum ad decipiendum usque decora. Prius te decipere vero cupiebat fulgore, nec poterat; prope jam non

non valet, & ipsa te falsa ostentatione corrumpere. Solidis bonis carebat: ecce deficit etiam caducis. Ruinæ illius verba ejus sunt; ipsæ ruinæ prædicant, quod deficit, & amandus non est: Solus Deus permanet, & amandus ex toto est. Convertere igitur Anima mea in requiem tuam, quia Dominus benefecit tibi, præveniens te in benedictionibus dulcedinis, & vocans te de tenebris in admirabile lumen suum. Jam in omnibus requiem quæfisti, & nunquam invenisti; in hæreditate Domini morare, & requiem invenies. Exalta vocem tuam, clama, ne cesses, voca vocantem te, quære quærentem te: Dic cum gemitu inenarrabili Cordis tui, dic cum viva Fide, dic cum firmissima Spe, dic cum ardentissima Charitate: Adjuva me Domine Deus meus, & redde mihi lætitiâ salutaris tui, ac Spiritu principali confirma me, ut nunc & semper quæram Te, & quærendo satier de Te. Tribue mihi ut quærat Te cor meum, ut quærat Te lingua mea, ut quærant Te sensus, ac cogitationes meæ. Dilata mentem meam, attolle intuitum spiritus

tus mei, ut non solum rapidâ, sed assiduâ exercitatione inhæream Tibi Uni, qui es laus Cordium Te videntium, & gaudium animarum Te amantium. Dissolve me à laqueo, quem statuerunt mihi inimici mei, & à scandalis operantium iniquitatem. Fac me rogo amore, & desiderio Te quærendi deponere onus carnalium cupiditatum, ut liber ab omni impedimento exclamem: O Deus Ubertas mea, quando sicut adipe, & pinguedine replebis me de Te, evacuans de malitia, implens de gratia? O Deus perennis Torrens lætitiæ meæ, quando potabis me de Te, à meis abstergens maculis, & tuis facundans virtutibus. O Deus satiety plena, ac refocillatio indeficiens animæ meæ, quando satiabis me de Te auferens nociva, porrigens salutaria? O Deus exultatio mentis meæ, quando lætificabis me de Te temperans lacrymas absentiae meæ suavissimo rore præsentiae tuæ? O Deus merces superfluens, & mensura delectationis, & solatii veri confortissima, allice me, abstrahens ab uberibus novercæ voluptatis, & apponens ad ubera suavitatis, ac matris meæ mi-

fericordiæ Tuæ? O Deus fors, & corona militiæ meæ esto mihi pars, & portio hæreditatis & calicis mei, non solum in terra viventium, & exultantium de Te, & in Te, sed & in Valle lacrymarum, & lacrymantium longe abs Te! O Deus, bravium præliantibus, & currentibus propositum, admove stimulos ut curram, infere gratiam, ut Te apprehendam! O Deus pondus meum, Amor meus eò ferar, quocumque ferar! O Deus, ò Deus, ò Deus! sufficias Tu solus mihi, qui solus sufficis Tibi, cui si Tu non sufficeres, Deus non esses! Quæram Te, & amplius quæram, ut quærendo Te, magis, & magis inveniam Te, & inveniando Te, magis, & magis amit- tam me: iussisti enim, & sic est, ut qui perdiderit se, inveniat Te; & qui magis perdiderit se, magis inveniat Te. O felix jactura, per quam invenitur vera fruitio! O beata amissio, per quam invenitur, & possidetur vera beatitas, & beata Veritas! O jucunda jactura, per quam tuæ claritatis usurâ perfrui- mur! O verè beati, ò terque, quater- que Beati qui exuerunt se, & omnino
exie-

exierunt à se, ut induerent Filium Tuum Dominum nostrum Jesum, & ingrederentur ad Te, & in Te, à quo, & in quo sunt omnia! Da, ut relin- quens omnia, Tibi festinem, Tibi inhæ- ream, Tibi soli intendam, ut Tu mihi solus sis omnia, & omne bonum meum.

CAPUT V.

*Cor humanum rogat de loco,
tempore, modo quærendi
Deum, inventumque
amandi.*

SEd dum hæc gemebundus, & salu- briter mærens enuncio, secun- dum multitudinem miserationū tuarum, omnium iniquitatum mearum obliviscens doce me locum, ubi Te possim quærendo invenire, & inveni- endo amare. Scio equidem, quod lucem habitas inaccessibleem, quam nullus hominum vidit, nec videre po- test; non enim videbit Te homo, & vivet. Et quomodo ego misellus, ac
tene-

tenebricosus Peccator, qui in tenebris, & in umbra mortis sedeo ad Te levare oculos meos audebo, qui non sum dignus aspicere altitudinem Cæli, in quo habitas gloriosus? Doce igitur viam per quam ambulem ad Te non declinans neque ad dexteram, neque ad sinistram, sed incedens per viam rectam, hoc est, per Filium tuum, qui, cum sit Via, ducat nos ad locum salutis, & pascuæ; nemo enim venit ad Patrem, nisi per Filium. Doce me simul Tempus acceptabile, quo tandem inveniendo Te, nunquam imposterum amittam Te. Multi namque inveniunt, quod quærunt, sed quia non quærunt in Tempore opportuno, citò amittunt quod invenerunt. Doce me modum dignè quærendi Te, dirigens gressus meos in semitis Tuis, ne moveantur vestigia mea. Doce me demum artem te inventum amandi, & amplectendi, ut possim cum illa Anima Tibi dilecta sæpiùs ingeminare: Inveni quem diligit anima mea, tenui eum, nec dimittam. Vias tuas Domine, iterum, atque iterum rogo, demonstra mihi, & semitas tuas edoce me. Utinam dirigan-

gantur Viæ meæ ad custodiendas justificationes tuas! Disciplina tua ipsa me doceat, & visitatio descendentis in me gratiæ tuæ custodiat spiritum meum. Mitte Angelum Tuum de Cælo, qui me protegat, & sanum ducat ad Te: Angelis enim Tuis mandasti de me, ut custodiant me in omnibus viis meis: in manibus ut portent me, ne unquam offendam ad lapidem pedem meum. Tu, qui spirituum ponderator es Domine, qui appendis corda hominum in statera æquitatis Tuæ, qui facis Ventis pondus, & aquas appendis in mensura; bonitatem, & disciplinam, scientiam, & discretionem doce me, ut videam quid acceptum sit coram Te, quid rectum, & quid tibi conforme: ne adhæreat mihi cor pravum, & obliquum, quod nunquam erit secundum cor Tuum: quia sicuti distortum lignum si ponam in pavimento æquali non collocatur, non compaginatur, non adjungitur; semper agitur, & nutat, non quia inæquale est ubi posui, sed quia distortum est quod posui; ita & cor meum, quandiu pravum est, & distortum, non potest collinearî re-

stiti-

Etitudini Tuæ, non potest in Te collo-
 cari, ut hæreat Tibi, & fiat rectum.
 Et tandiù distortum erit, quandiu non
 se corrigat ad Te, & Te potius velit
 distorquere ad se. Quid ergo dicis Deus
 meus sursum in altis habitans? Tortus
 es; æquus sum. Tu propendēs ad ini-
 quitatem, Ego iustitias diligo, æqui-
 tatem vidit vultus meus. Si tu rectus
 esses, sentiret æquitatem meam. Quo-
 modo ergo dirigitur, Deus meus, istud
 cor meum. tam durum, tam tortum?
 Durum frangatur, & tortum rectifi-
 cetur. Sed quis hoc faciet, nisi Tu
 Deus cordis mei, qui nosti corda ho-
 minum; & non est qui consiliarius
 Tuus esse gloriatur? Cor mundum
 crea in me Deus, & spiritum rectum
 innova in visceribus meis. Memento,
 quod si mandatis tuis in præteritum
 non obedivi, saltem credidi: signasti
 enim me signo Crucis, & condecora-
 sti me charactere salutis, vocans me per
 fidem Unigeniti Filii Tui ad sinum Ec-
 clesie Tuæ, spes mea ab uberibus ma-
 tris meæ. Recordare, Piissime miseri-
 cordiarum Pater quod in Te projectus
 sum ex Utero, in quo in peccatis con-
 ce-

ceptus, & natus sum totus; donec ad
 ubera Sponsæ Tuæ translatus, in Vir-
 tutibus, ac Sanctis doctrinis enutri-
 tus fui. Intellectum igitur da mihi,
 & instrue me, in via hac, quæ gradiar,
 firma super me oculos Tuos. Da mihi,
 Domine, sedium tuarum assistricem
 Sapientiam, ut sciam quid desit mihi
 ut ex toto placeam Tibi, displicens
 Totus mihi, ut sciam quid rectum sit
 in oculis Tuis; non enim sicut viæ
 meæ viæ Tuæ, neque cogitationes
 Tuæ, sicut cogitationes meæ. Et est
 via, quæ videtur homini esse recta,
 novissima autem ejus ducunt ad mor-
 tem.

CAPUT VI.

*Cor humanum intra se inve-
 nit locum, ubi Deus
 quærendus.*

AT Ubi Te quæram, Deus meus,
 ut ibi te inveniam? Ubi te in
 toto corde meo exquiram, duk-
 cedo ineffabilis animæ meæ, ut ibi te
 ex

ex toto corde meo perstringam? Ubi apparebo ante faciem tuam, ut ibi sonet vox tua dulcis in auribus meis, & appareat mihi facies tua decora? Si inveni gratiam in oculis tuis, fac me videre faciem tuam. Tibi dixit cor meum: quæsiui, vultum tuum, Domine, requiram. Ne avertas faciem tuam à me, ne declines in ira à seruo Tuo. Adjuutor meus esto, ut inquiram te, ne derelinquas me, neque despicias me, Deus salutaris meus. Si enim me dereliqueris, quomodo Te non derelinquam? Si tu me despexeris, quomodo Te aspiciam? Dic mihi, quæso, Deus Cordis mei, dic mihi, obsecro, substantia mea Deus, dic mihi, Totum vitæ meæ, ubi habitas, ubi cubas in meridie gloriæ tuæ, qui ambulas super pennas ventorum, & nunquam fatigaris, qui sedes super Cherubim, & intueris abyssos, qui moves omnia, & Tu nunquam moveris? O Ubi beatissimum, quando Te attingam? O ubi desideratissimum, quando ad te perveniam? O ubi milles optatissimum, quando ero in Te, ut ibi sim cum eo, quem diligit Anima mea? Si ubi es Tu, Dominus meus,

illic

illic & minister Tuus erit, ostende mihi ubi es, ut illic sit iste parvulus Servus Tuus. Sed frustra interrogo de loco, ubi habitas, Deus meus, cum ubique habites. Ergo frustra spaciatus sum extra me quærens Te, Domine, cum Te haberem intra me. Frustra circuivi vicinos, & plateas hujus mundi, quærens Te; & non inveni, quia malè quærebam foris, quod erat intus. Frustra misi nuncios omnes meos sensus exteriores, ut quærerent Te; & non inveni, quia malè quærebant, & ipsi, quò intraveras, nesciebant, Frustra etenim aliquid de Te invenire possem extra me, quod non haberem in me, ex quo quæsiui Te. Ubi enim quæsiui veritatem, ibi inveni Te Deum meum, ipsam Veritatem, quam ex quo quæsiui, verissimè inveni. Nonne in Te vivimus, movemur, & sumus? Cùm ergo quærerem Te, adhuc Tu manebas in me, & ego manebam in Te, sed quærebam Te extra me, quia oblitus eram me manere in Te. Tu, inquam, adhuc manebas in me, sed quia ego oblitus eram te, oblitus eram, & me, nec me inveniebam; quantò minus

B

Te?

Te? Væ oblivioni illi, in qua cæcus non videbam Te mihi præsentem, etiam cum longe fierem à Te. Væ tenebris illis, in quibus non fruebar Te, pulchritudo semper mihi præsens, semper mihi intima, vel cum fugerem extra Te. Ecce Tu intus eras, dicit servus Tuus Augustinus, & ego foris, & ibi Te quærebam, & in ista formosa, quæ fecisti, deformis irruebam. Mecum eras, & ego tecum non eram. Ea me tenebant longe à Te, quæ si in Te non essent, omnino non essent. Vocasti, clamasti, & rupisti surditatem meam; coruscasti, splendivisti, & fugasti cæcitatem meam. Fragraisti, & duxi spiritum, & anhele Tibi. Gustavi, & vidi, quoniam suavis es Domine, & Spiritus Tuus super mel dulcis: esurio, & sitio, & edens Te, magis esurio Te, & bibens de Te fonte saliente in Vitam æternam, adhuc magis, & magis sitio Te. Tetigisti me, & exarsi in præsentiam Tuam, Dirupisti vincula mea, & ecce video Regnum tuum advenisse in me, & intra me dulciter esse. Posuisti Tabernaculum tuum in medio Cordis mei, & non abje-

abjecit me anima Tua; ambulabis mecum, & eris Deus meus, & ego ero servus Tuus. In hoc Tabernaculo cordis mei præsens semper mihi aderis, & me per desertum ambulante, mecum & Tu ambulabis, tantamque mei curam geres, ac si mecum corporaliter ambulares undequaque, ita ut nullus hostibus me oppugnandi locus detur, cum circumquaque me protegens inambules. Inambula igitur in anima mea, quasi in tabernaculo tuo, ut ex memoria in intellectum, inde in Voluntatem transeas per actus Fidei, Spei, & Charitatis. Est enim Anima, quæ Te, quærendo, invenit quasi Templum, imò Cælum, in quo Sol est intellectus, & zelus justitiæ Tuæ, Luna fides, & continentia, astra reliquæ virtutes, quæ ex lumie præsentie Tuæ accenduntur, & illuminantur. Inambula mecum, tuâ, scilicet, gratiâ effice, ut eam de Virtute in Virtutem; & sicut in Tabernaculo ibatur in Sancta Sanctorum per Sanctum, videlicet, per altare thymiamatis, mensam, & candelabrum, ita facias Deus meus, ut eam in Cælum per Vitæ San-

stitatem, per jejunium, & Castita-
 tem. Inambula mecum contemplatio-
 ne, efficiens ut mente sequar Templa
 tua, hoc est, Christum Filium Tuum
 descendentem à Templo Cæli in tem-
 plum, & Uterum Virginis, è Tem-
 plo Virginis in stabulum, è stabulo in
 Templum Jerosolymæ, & inde in do-
 mum Nazareth; inde in Montem Cal-
 variæ, postea in infernum; demum
 ascendentem in Cælum. Inambula me-
 cum per quotidianam Corporis filii
 Tui Communionem, per quam vivam
 totus in Christo, imo Christus Totus
 in me, & sicut ille vivit per Te, & ex
 Te, ita & ego vivam per Christum,
 & ex Christo totus Christifer. Et quid
 dicam modò, dum video Deum inam-
 bulantem in me, tanquam in Paradiso
 voluptatis, & tanquam in Tabernacu-
 lo gloriæ suæ? Quid dicam modò, dum
 innixum me video super Te Dilectum
 meum, & dilectum Filium Tuum? Quid
 petam modò, quid clamabo? Sileat
 caro, sileat mundus, sileant potestates,
 & Rectores tenebrarum, quia Domi-
 nus est, & adest Rex gloriæ. Qualis
 est ille, qui imperavit Ventis, & Mari,
 & fa-

& facta est tranquillitas magna? Qua-
 lis est hic cui Venti, & mare fluctuan-
 tis Animæ meæ ad nutum obediunt?
 Hic, nisi esset à Te Deo Patre, non
 poterat hæc signa facere, quæ facit,
 auferens bella de medio Cordis mei; &
 introducens me in pacem Tuam. Si-
 leat & Anima levans se supra se. At:
 Heu mihi, Domine, quia incolatus
 meus prolongatus est, & licet Tu im-
 pleas me suavitate præsentia tuæ, licet
 Tu subleves me supra me; cum adhuc
 non inhæream Tibi ex omni me, & tui
 plenus omnino non sum, oneri mihi
 sum, quia vitæ præsentis miserrima
 conditio rursus omnes fluctus suos in-
 ducit super me, & contendunt lætitiæ
 meæ flendæ cum lætandis mæroribus,
 & ex qua parte stet victoria, nescio.
 Hei mihi Domine, miserere mei! Huius
 mihi, Domine, adjuva me! Ecce vul-
 nera mea non abscondo. Ecce quem
 amas, infirmatur. Medicus & magnus
 de Cælo medicus es; æger, & magnus
 de terra æger sum. Misericors es, &
 misericordiæ tuæ non est finis; miser
 sum, & miseriarum mearum non est
 numerus. Numquid non tentatio est

vita humana super terram? Quis velit molestias, & difficultates? tolerari jubes eas non amari. Nemo quod tolerat, amat, etsi tolerare amat. Quamvis enim gaudeat se tolerare, mavult tamen non esse quod toleret. Numquid non vicissitudo ac mutatio perpetua est Vita nostra? Interna enim jucunditas ex præsentiâ tuâ, quam paulò ante invenimus, procedens, statim mutatur & perditur, quia mens luminis claritate reverberata ad semetipsam quantocyùs revocatur, & ad infirmitatis suæ tenebras fracta relabitur. Non enim transiens spiritus stat; sed vadit, & venit, quia supernam lucem nostra nobis contemplatio, & inhiantibus aperit, & mox frigescentibus abscondit. In hac siquidem vita, ait Gregorius, quantalibet virtute quis profecerit adhuc tamen corruptionis suæ stimulum sentit, quanto magis ego, qui nullâ adhuc virtute profeci, sed in dies magis omni vitio à via Tua deficio. Hinc, dum Te tenere, post multam inquisitionem, putabam, subito elaberis; & rursus lacrymanti, fatigenti, & insectanti occurrens comprehen-

hendi pateris; sed minimè retineris, dum subito iterum quasi è manibus evolas, & si novis inslitero precibus, & fletibus, iterum quærendo, denuo reverteris, & voluntate labiorum meorum non fraudabis me; sinens me invenisse Vultum Tuum, ubi amiseram. Sed rursus mox disparebis, & non videberis, nisi iterum in loco ubi mihi disparueras, toto desiderio Te requiram, dicens cum sponsa: Revertere, Revertere, dilecte mi: neque enim tu irrevocabile Verbum es, quia tui ipsius hæ voces sunt: Vado, & Venio ad Vos: modicum & non videbitis me, & iterum modicum, & videbitis me. Ita ergo & in hoc Corpore potest esse de tua præsentiâ frequens lætitia, sed non copia, quia & visitatio tua lætificat, & molestat Vicissitudo. Sed non sine altissimi Consilii Tui dispensatione, suavia molestis mihi intermiscet; Ut noverim videlicet, non esse volentis, & currentis, sed miserentis Dei solius; ut ablactet à deliciis, & ad solidiora pertrahat; Ut experimento discam, quid possim à Te confortatus, & quid valeam mihi relictus; ut sperem

B 4 rem

rem de tuæ gratiæ præventionem afflic-
tus mei cordis angore, & timeam vi-
cinam gratiæ subtractionem, cælestis
roris dulcore nutritus. Dum igitur has
in animo meo experior vicissitudines,
nunquam desistam à Te ardentius quæ-
rendo, ut vivificer à Te, quia inimici
mei semper quærunt mortificare me.
Imperas nobis humilitatem, & patien-
tiam, da quod jubes, & jube quod
Vis, da ut te quæram patientiâ, da
ut Te inveniam, & teneam humilitate:
Ne dum Spiritus Tuus absconditur
paululum à me, in desperationem,
& in laqueum incidam diaboli; & dum
Spiritus Tuus, & idem bonus deduce-
re me vult in terram lacte, & melle
fluentem, exaltetur cor meum, aut
elati fiant oculi mei. Da Continen-
tiam, quam jubes, ne Caro mea, quæ
corrumpitur, aggravet, & deprimat
me à Te; Caro enim semper concupi-
scit adversus spiritum: sed spiritus qui-
dem promptus est, licet Caro sit infir-
ma. Da tandem, ut nunquam inter-
stitium patiar à Te studiosius quæren-
do; quia inimici mei interstitium nul-
lum patiuntur à me persequendo. Exul-
tent

tent & lætentur in Te omnes quia quæ-
runt faciem tuam semper, & dicant:
magnificetur Dominus. Avertantur, &
confundantur omnes qui volunt mihi
mala. Et sicut Tu, magister bone, do-
cuisti me ubi te quæram, doce simul
Tempus quo te quæram.

CAPUT VII.

*Cor humanum docetur, tempus
quærendi Deum esse omne
Tempus præsens.*

GRatias Tibi ago, illuminator
noctis meæ, quod sicut apud
Te non est transmutatio, nec vi-
cissitudinis obumbratio, ita apud me
imaginem immutabilis Vultus Tui nul-
lam esse velis varietatem, ac distin-
ctionem temporum, quibus ex intimo
Cordis affectu, & ex omnibus Viribus
exquiram Te. Quæram igitur Te tem-
pore prosperitatis, ut cor meum, &
caro mea exultent in Te Deum Vivum;
& quæram tempore adversitatis, ut

consoler in Te, Domine consolator optime, & tu consoleris in me vel seruo tuo vilissimo. Væ tempori illi verè aduerso, in quo si statim memor fuisset Tui, utique delectatus fuisset de Te. Quoties diu protractæ sunt tristitiæ meæ, quia non statim intrare studui in gaudium tuum? Quoties intraverunt aquæ usque ad animam meam, & impulsus, & eversus sum, ut caderem, quia non statim levavi ad Te oculos meos, ut aspiceres, & susciperes me! Quoties diu infixus sum in limo profundi, Veni in altitudinem maris, & tempestas penè demersit me, quia non statim cum Discipulis tuis clamaui: Domine, salva nos, perimus; quia non statim te invocavi, nec firmâ fiducia dixi: exurge, quare obdormis, Domine, exurge, & ne repellas in finem? Quoties diu tristis fuit anima mea usque ad mortem, quia non statim, clauso ostio sensuum externorum, oravi Patrem Tuum, ut Pater Tuus, qui videbat in abscondito cordis mei, redderet mihi lætitiâ tuam, Salutaris meus; & absconderet me in abscondito faciei suæ à conturbationem hominum!

Quo-

Quoties, tamquam columba illa seducta non habens cor, non inveni ubi requiesceret pes meus, quia non statim pennis sancti desiderii volavi ad Te, qui vocabas me de cruce mea ad Crucem tuam, dicens: Veni, columba mea, abscondam Te in foraminibus Petræ, in caverna maceræ. Miserere huiusce miserie meæ, Deus meus misericordia mea: quid enim miserius cæco miserimo non vidente, nec miserante super turbam miseriarum suarum? Affligebar, & amabam afflictionem meam; tristabar, & occultabam Tibi tristitiâ meam longe fugiens à Te, qui poteras, & volebas unico obtutu abstergere luctum meum; & convertens interim me ad solatia creaturarum, quæ vel ipsæ indigent tua consolatione, ut possint consolari me, avertebar à Te totius consolationis Patre. Quæram in posterum semper Te, ut redimam tempus illud teterrimum, in quo non quærebam Te. Væ annis, Væ mensibus, Væ diebus, Væ noctibus illis adolescentiæ, & iuventutis meæ in quibus non quærebam Te, imò profugus in regionem longinquam tertam miseriæ, & tene-

B 6

bra-

brarum aberam infelix abs Te. Pereat dies, in qua non quæsi Te. Dies ille vertatur in noctem, non requiras eum à me, Deus meus, non illustretur lumine, nec scruteris eum lucerna iudicii tui. Obscurent eum tenebræ, & umbra mortis, occupet eum caligo, & involvatur amaritudine. Noctem illam, in qua non quæsi Te, lumen oculorum meorum, imò longe procul me separavi à Te, noctem, inquam, illam tenebrosus turbo possideat, non computetur in diebus anni, nec numeretur in mensibus. Sit nox illa solitaria, nec laude digna. Obtenebrentur stellæ caligine ejus; expectet lucem, & non videat, nec ortum surgentis auroræ; quia non aperuit ostia terræ, ut deglutiret me, antequam fugerem iniquus à Te. At cum omnes dies, cum omnes noctes vitæ meæ fuerint consciæ mortis meæ, quia semper, & ubique desepxi Te, Vita mea; pcreant dies omnes, pereant noctes omnes peccati mei. Parce mihi, Domine, nihil enim, immò peccatum sunt dies mei. Delicta juventutis meæ, & ignorantias meas ne memineris, Domine, sed per viscera mise-

misericiendi tuæ, in quibus visitasti me oriens ex alto, memento mei Tu, propter bonitatem tuam Domine Deus Spes mea, Deus Patiens, Deus longanimis, Deus Redemptor captivitatis meæ. Parce mihi miserator Animæ meæ, quod tantam temporis à te mihi largiter impensi jacturam fecerim; magna enim vitæ pars elapsa mihi est male agentis, maxima nihil agentis, tota aliud agentis. Damna desleo rerum, sed plus debeo flere dierum damna. Rex poterit rebus interdum succurrere, sed nemo diebus, nisi Tu Domine, faciens, ut redimam jacturam temporis præteriti per honestam, ac laudabilem avaritiam temporis præsentis. Solum namque Tempus præsens est preciosum, quia solum tempus præsens est certum, atque meum. Caveam igitur ne amplius teram Tempus tam salutare nisi in Te quærendo; & quoniam semper usque modo male me amando male vixi, concede, ut in posterum, benè me semper odio habendo, bene me, & Te plusquam me diligam: ne tunc bona facere, & Tibi servire cupiam, quando mors faciendi tempus præsens ademerit.

CAPUT VIII.

*Cor humanum indicat rationes,
quibus Deus est quærendus
Hodie, & non Cras.*

Nunc autem ad Te venio, Deus quærens Te, dum inveniri potes, invocans Te, dum popes: quia juravit Angelus per viventem in sæcula sæculorum, quia veniet Tempus, in quo tempus non erit amplius; veniet tempus, in quo quæremus Te, & non inveniemus, & in peccato nostro moriemur. Absit à me, Domine, tam dira comminatio, non erit mihi hoc, propter nomen dilecti Filii tui, cui semper adhærere mihi bonum erit, in quo ponere spem meam, erit mihi salus. Quæram Vultum tuum semper, quæram nunc, & semper, ut confirmem in gratia tua. Quid enim erit Te nunc, & semper quæri à me, qui es Deus meus, cum Tu nunc, & semper quæras me, quasi essem Tui Deus? Quæram Te nunc, & semper, ne vin-

car

car in quærendo Veritatem Tuam, & salvando animam meam ab iis qui nunc & semper quærent vanitatem, & damnant animam suam. Contingit etenim non semel, quod filii hujus sæculi prudentiores filiis lucis in generatione sua sint. Quæram Te nunc, & semper, ut nunc & semper quærendo Te, reddam æternum tempus istud tam breve, ac proinde tanti æstimandum. Qui enim te nunc, & semper quærent, nec præteritum, nec futurum tempus agnoscunt, sed uno fruuntur presenti tempore, velut illi beatissimæ æternitatis Candidati; dicentes semper: nunc cæpi, nunc. O nunc, tempus acceptabile, ò nunc, dies Salutis! O hodie faustissimum! O hodie desideratissimum! O hodie totius felicitatis fecundissimum! Per te, ò dulce adverbium, hodie, æterna divini Verbi Generatio nobis exprimitur: Scriptum est enim: Filius meus es Tu, ego Hodie genui Te. Per Te, ò Hodie jucundissimum, temporaria Christi nativitas annunciat: Tenentes siquidem Angeli Pastoribus dixerunt: Annuncio vobis gaudium magnum, quia natus est

est

est vobis Hodie Salvator . Per Te ,
 ò Hodie optatissimum , Zacchæo salus
 æterna promittitur : Hodie salus do-
 mui huic facta est . Per Te , ò Hodie
 fortunatissimum , beatitudo Paradisi
 latroni in Cruce defixo impertitur :
 Amen dico tibi : Hodie mecum eris in
 Paradiso . Per Te , ò Hodie saluberrim-
 um , indicitur nobis à Davide divinis
 Vocibus obsequium : Hodie si Vocem
 Domini audieritis , nolite obdurare
 corda vestra . Per Te , ò hodie præsen-
 tissimum , monemur à Paulo , ut mu-
 tuis adhortationibus ad virtutem exci-
 temur : Adhortamini , inquit , vosme-
 tipfos per singulos dies , donec hodie
 cognominatur in vobis ; ut non obdu-
 retur quis ex vobis fallacia peccati ;
 & alibi : *Iterum terminat diem quem-*
dam , hodie ; hic signat quoddam spa-
 tium temporis , scilicet , hodie , quod
 est tempus merendi ingressum in æter-
 nam illam requiem . O Hodie oppor-
 tunissimum quando te comprehendam ?
 Quando venies ad me ! Quando Te vi-
 debo ? O Cras iniquum ! O Cras ma-
 ledictæ securitatis , & præsumptionis
 særax ! O Cras fallacissimæ spei , quan-
 do

do fugies à me ? Quando tui penitus
 obliviscar ? Si cras , & cras ; cur non
 hodie ? Si cras , quod est incertum ,
 quæram Te , Virtus Animæ meæ , &
 solacium cordis affluens , cur non ho-
 die , quod est certum ? Multi stultè
 dicunt ; à quinquagesimo in otium se-
 cedam . Sexagesimus annus à curis , &
 ab officiis me dimittet . & quem tan-
 dem longioris Vitæ prædem accipiunt ?
 Quis ista , sicuti disponunt , ire patie-
 tur ? Quadraginta annis Deus proxi-
 mus fuit generationi illi incredulæ , &
 duræ cervicis : sed quia Hodie Vocem
 Domini audientes , obduraverunt cor-
 da sua , & semper erraverunt corde non
 cognoscentes Vias Dei , ideo juravit
 ipsis Deus in ira sua , quod non introi-
 rent in requiem ejus . O generatio ma-
 la , & Viperina ! non me apponas ,
 Domine , generationi huic . Sed scri-
 be me in illa de qua dicitur : Hæc est
 generatio quærentium Domiour . *Quia*
volo non solum cras , si cras mihi de-
tur , quærere te , sed hodie , hodie ;
certissima felicitas spiritus mei . Istud
hodie erit mihi principium bonæ diei ,
& quærens te in isto Hodie sperabo te
inve-

invenire saltem in Sabbatho, quando in tua pace dormiam, & requiescam; quando honestabis me in laboribus, quando non erit amplius neque luctus, neque clamor, neque dolor erit ultra; quando nova facies omnia; quando totus mutabor in Te; quando reformabis corpus humilitatis meae configuratum corpori claritatis Filii tui; quando requiescam ab omni opere & labore; quando absorbebitur mors, mea in victoria mortis Filii tui; quando ero totus in Te totum abfortus, meique penitus oblitus.

CAPUT IX.

Cor humanum desiderat indefinenter Deum suum quærere.

Verùm enim hæc coram Te, Deus meus, firmissimè proponam, timeo, ne, elabente cum tempore hoc Tui quærendi præconcepto desiderio, retrocedam ab inceptis; quod ultimum mihi malorum pareret; feri-

scriptum est enim, quod nemo mittens manum suam ad aratrum, & respiciens retrò, aptus est regno Dei. Hinc de genu, & eâ, quâ possum animi demissione rogo te; concede mihi perseverantem in tuo famulatu voluntatem, quia non qui incæperit, sed qui perseveraverit usque in finem, hic salvus erit. Da ut indefinenter quæram Te non solum Hodie, ex quo incæpi, sed per singulos dies, horas, & momenta vitæ meæ, putans me singulis diebus incipere; & eo studio, ac mentis conatu, ac si singulis diebus, & horis mortem essem appetiturus; quâ enim hora non putamus Filius Tuus veniet, rationem positurus cum servis tuis, & dicet singulis: Redde rationem villicationis tuæ. Beati servi illi, quos cum venierit Dominus Filius Tuus Redemptor meus, invenerit vigilantes in te quærendo, & indefinenter alacres in te amando. Beati illi, quos sic te quærentes in Sanctis Codicibus lego, ut, sicut Sancti tui in Cælo requiem non habent die ac nocte in te laudando, ita isti nullam remporis particulam transigunt, quin te incunctanter in-

qui-

quirant. Legi quondam, & dum reminiscor, non sine ingenti rubore confundor, Moysen illum Æthiopem, olim principem latronum, quinquaginta quotidie Orationes peregisse: Paulum Monachum trecenties in die vultum Tuum deprecatum fuisse: Simeonem Stylitam innumeras quotidie vices tibi quærendo impendisse; adeo ut unus aliquando numeraverit mille ducentas quadraginta quatuor adorationes, alias omittens, quia lassus destitit numerare: Beatam Claram de Montefalco millies quotidie Te Unum Trinumque Deum quærendo de genu adorasse, & totidem per noctem: Seraphinum Ordinis Prædicatorum Generalem Magistrum solitum tres horas, latè dispanfis brachiis, aliquando inter orandum Te quærendo perseverare: quia, sicut beata illa Seraphim perpetuò alis librata Te Deum vivum, & verum circumstant, sic iste, ne nomine videretur indignus, immoto corpore animum altissimo volatu ad te explicabat. O quis mihi det pennas hujus Seraphini, & volabo ad te, & in te requiescam! Josephum Anchietam adeò

continenter, studio te quærendi, genua flexisse, ut quanquam durissimo ab ea consuetudine callo essent obdurata, crebris nihilominus rimis, non tam sub incumbentis corporis, quàm magnæ virtutis pondere fatiscencia dehiscerent. Marcianum tandem, ut cæteros præteream, Eremitam accolam, interrogatum à quodam venatore, cujus rei causâ in sylvam concessisset, respondisse: ego Deum meum hic venor, nec ab hac pulchra venatione cessabo, donec eum apprehendero. O dilecte mi, tu fugis, & assimilaris capræ hinnuloque cervorum; sed servi Tui, venatoris in morem, te jugiter insectantur, donec apprehenderint! Statue pedes meos tamquam cervorum, ut vestigia pedum tuorum considerando curram post te, donec apprehendam! Quæram te igitur in principio diei, & dies illa erit mihi dies festa, quam agam tibi, dies exultationis, dies desponsationis, & dies plena. Quæram te in progressu, & in fine diei; quæram te in principio noctis, & tunc nox sicut dies mihi illuminabitur, & tenebræ ejus erunt illuminatio mea in deliciis meis.

meis. Quæram in principio horæ, audiens illud Apostoli tui: Hora est jam nos de somno oblivionis surgere. Quæram in principio omnium actionum mearum. Sic, cum noctu expergiscar, quæram te dicens: In lectulo meo quæsi per noctem quem diligit mens, & cor meum, quia Anima mea desideravit te in nocte. Cum mane surgam, quæram te dicens: Deus Deus meus ad te de luce vigilo; Siti- vit in te anima mea, quàm multipliciter tibi caro mea, Benedicat nos Deus, Deus noster, benedicat nos Deus, & metuant eum omnes fines terræ. Cum induar, quæram te dicens: exue me Domine, veterem hominem cum actibus suis, & indue me novum hominem, qui secundum te Deum meum creatus est in justitia, & sanctitate veritatis. Cum manus abluam, quærens te, dicam: Amplius lava me Domine ab iniquitate mea, & à peccato meo munda me. Lavabis me, & super nivem dealbabor. Cum Sol orietur, quærens te, dicam: Emitte lucem tuam, & veritatem tuam, ipsa me deduxerunt & adduxerunt in montem san-
ctum

ctum tuum, & in tabernacula tua. Cum Divinum Officium incipiam, quærens te dicam: In conspectu Angelorum psallam tibi: Psallite Domino Sancti ejus, & confitemini memoriae sanctitatis ejus. Cum illud absolvero, quærens te dicam; Undè hoc mihi, ut invenirem gratiam in oculis tuis, qui consolatus es me, & conversus vivificasti me? Ante Missam quærens te dicam; O manna suavissimum, omnem habens saporis suavitatem pro cujusque desiderio, desidero te millies, mi Jesu quando venies; me de te quando satiabis? Post Missam; respice in me, & miserere mei, Pater Æterne, quia unicus, & dilectus Filius tuus de terra deserta cordis mei clamat ad te. Ante refectionem: O quanti pauperes fame pereunt! Dominus regit me, & nihil mihi deerit, in loco pascuæ, ibi me collocavit; super aquam refectionis educavit me, animam meam convertit. Post refectionem; satiasti omnem animam inopem, & pauperem esurientem replesti bonis. Cum domo, vel à cella egrediar, quærens te dicam; Vias tuas, Domine, demon-
stra

stra mihi, & semitas tuas edoce me. Et cum regrediar; Aperite mihi portas Justitiæ, ingressus in eas confitebor Domino: hæc porta Domini, iusti intrabunt in eam. Ad sonitum Horologii, quærens te dicam: Forte jam venit hora, ut transeam ex hoc mundo ad Patrem; & ego libens ad te venio. In prospero successu, quærens te dicam: Non nobis, Domine, non nobis, sed nomini tuo da gloriam. Et in adverfo: Inclina cor meum in testimonia tua: Nomen tuum, Domine, sit mihi turris fortitudinis. Cum videro creaturas, quærens te dicam: Averte oculos meos, ne videant vanitatem, ne per fenestras oculorum intret mors in animam meam. In transitu ante Ecclesiam, quærens te dicam: Quàm terribilis est locus iste; hic domus Dei est, & porta Cæli. Verè Dominus est in loco isto, & ego nesciebam. Cum laudiam confessiones, dicam quærens te: Venite ad me omnes qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos, sanabo vos sanguine, & meritis Jesu Christi Domini mei. Quis sum ego, Domine, qui etiam peccata dimitto?

Ego

Ego sum Homo, & nemo potest peccata dimittere nisi tu solus Deus; & tamen vis, ut ego idicam: Ego te absolvo? Miserere nostri, Domine, miserere nostri: Cum Sacram Synaxim ministro, quærens te, dicam: Scio Domine, quod non est bonum sumere panem filiorum, & dare canibus: Isti sunt filii tui: Ego catellus putridus. Sed etiam, Domine, nam & catelli edunt de micis, quæ cadunt de mensa Dominorum suorum. Cum infirmos visito, quærens te, Domine, dicam: Omnis turba quærat tangere filium tuum, quia virtus de illo exit, & sanat omnes. Cum agonizantibus assisto, quærens te Domine dicam. Da mihi Domine, hanc Animam, cætera dona tolle tibi, ut possim, illam super humeros meos imponens, exclamare: Congratulamini mihi, quia inveni ovem, quam perdideram. Memento Domine, quod sumus populus tuus, & oves pascuæ tuæ. Cum concionem habeo ad populum, quærens te dicam: Veni, Sanctæ Spiritus, reple tuorum corda fidelium, & tui amoris in eis ignem accende. Ignem veni mittere in terram, & quid volo,

C

nisi

nisi ut accendatur? Ante studium, quærens te dicam: O Bone Jesu, Sapientia Patris, veritas Divina, da mihi intellectum, & vivam. Da mihi memoriam, & te laudabit usque ad mortem anima mea. Da ut bonas litteras discam, quibus instruere omnes in via hac qua gradior, in tuis justificationibus, & non confundar in æternum, fac, ut te unum sapiam, & cognoscam, & diligam, quia extra te quisquis sapit, desipit. Fac me non plus sapere, quam oportet sapere, sed sapere ad sobrietatem. Confiteor tibi, Pater, quia abscondisti hæc à sapientibus, & prudentibus, & revelasti ea parvulis. Sic denique in omnibus actibus, cogitationibus, & verbis meis quærens te semper, semper inveniam; quia nihil prorsus homini occurrit, ex quo non possit varias Deum te meum amantissimum quærendi occasiones elicere, quicumque studio, & amore te inveniendi afficitur. Et quid dico, quæram te, Deus meus, in principio omnium operum meorum? Quæram in principio, quæram in progressu, quæram in fine; cum tu sis Alpha, & Omega, Principium, & Fi-

& Finis, Principium, à quo descendimus, & Finis, ad quem ascendimus. Quæram te omnibus momentis vitæ meæ, amando te, & propter te operando, non quærendo tantum delectari in operibus tuis, quantum in te, qui excedis opera omnia; non tantum dona tua amplectendo; quantum te, qui es largitor omnium donorum; nolendo tantum tua, quantum te, qui es Deus meus, & omnia. Quoties igitur movebor bono aliquo vel levissimo animæ motu vocem tuam esse intelligam, quâ suades, ut ardentius quæram te. Quoties aspiciam hæc omnia, quæ creasti, aspiciam te, Creator omnium, in vestigiis divinitatis tuæ. Quoties aperiam os, ut attraham communem aeris spiritum, aperiam cor, ut attraham in me spiritum filii tui; ut qui vivo jam non mihi vivam, sed ei, qui pro me mortuus est. Beati Servi tui, qui vel in corporis ergastulo quondam degentes in terris, conversationem tamen semper habebant in Cælis! Beati qui modo habitant in domo tua, Domine, qui cum invenerint te, semper tamen vehementius exquirunt te, ut amantius

tius inveniunt Te? Sicut enim dum fatiantur de te, satiati desiderant te, nec habent in satietate fastidium; sic cum invenerint te, cupidius exquirunt te, & sapidius inveniunt te; sed querunt sine labore, quia inquisitionem inventio comitatur; & inveniunt cum gaudio, quia ipsa inventio tui ex nova semper inquisitione renovatur. Beati, inquam, qui assistunt coram te semper, & incessabili voce decantant, Sanctus, Sanctus, Sanctus. Quando meas voces admitti cum illis concentibus imperabis? O utinam citò, citò, citò! Gauderem siquidem magis, etiam cum minori mea gloria semper laudare Te, quam diutius vivendo secundum leges tuas augere mihi gloriæ coronam, sed interim interruptim, & per paucas molas laudare te. Verumtamen non mea, sed tua voluntas fiat; Tua enim voluntas erit mihi semper cumulatissima beatitas, & voluntatis voluntas.

CAPUT X.

Cor humanum vellet, si fieri posset, Deum querere eo studio, quo Angeli, B. Virgo, & Christus Dominus Deum quaesivere.

CONcede tamen mihi, benignissime Pater, ut quoad exul ab illa Civitate Jerusalem in hac Babylonæ captivitate ploravero; si non semper tecum agere, & te alloqui, tamen per frequentissimos amoris actus, per igneas desiderantis animi flammulas, ac veluti cordis jacula cor tuæ mellitissimæ charitatis possim transverberare. Desidero etenim millies te, & centies millies singulis momentis, nedum horis, querere te; & si daretur, vellem querere, te alis omnium Cælestium spirituum; eâ scilicet, quæ sunt præditæ illæ beatæ mentes incredibili celeritate, per quam ab uno in alium locum transire statim possunt. Si, inquam,

quam, daretur, vellem quærere, & invenire te, eâque cordis intensione adhærere tibi, quâ Angeli se totos in Te Deum meum amoris adhæsivi similitudine transfundunt, atque absorbent, tantâ felicitatis excellentiâ, ac privilegio, ut quamvis, veluti fidi terrarum administri, in nostræ salutis propugnanda causa versentur, semper tamen in tua contemplanda facie manent inconcussa mentis acie defixi; quia verum est, quod dixit Verbum tuum: quod Angeli nostri semper vident faciem Patris. Immodò, si daretur, vellem quærere te eo studio, & diligentia, qua te semper quæsivit ab illibato suæ Conceptionis instanti usque ad postremum vitæ mortalis halitum Beatissima Virgo Maria Domina mea, quæ in Te quærando usque eò processit, ut non solum in donis gratiæ, & sanctitatis superaverit Angelorum, hominumque singulos divisim intellectos, sed universos pariter simul sumptos. Hinc est, quod modò in gloria Tecum cum Filio, & Spiritu Tuo cohabitans, sicut sol lucidius incandescens, ita sibi Solis, & Lunæ rapit positionem, ut sint quasi non

non sint, & videri non possint; similiter & Virgo electa, ut Sol, veri Tui luminis prævia, in illa inaccessiblei tua luce præfulgens, sic utrorumque spirituum hebetat dignitatem, ut sint, quasi non sint; & comparatione illius nec possint, nec debeant apparere. Demùm, si daretur, vellem quærere Te eo studio, & intentione, quâ idem filius tuus Dominus noster Jesus Christus quæsivit tuam majorem gloriam in toto suæ mortalis, ac laboriosæ vitæ curriculo ab instanti Incarnationis usque ad mortem Crucis in monte Calvariæ. Et hoc in singulis meis actibus desidero, ut magis, & magis tuæ respondeam bonitati. Quid enim mihi est in Cælo; & ad te quid volui super terram, nisi esse mihi unum velle, & nolle tecum, nec aliud velle, aut nolle, nisi quod tu vis & nolis? Perfice igitur in me, quod incæpisti, & da quod, me benignè præveniando, immeritum desiderare fecisti. Accendisti in me desiderium quærendi te? Ergò da libens modum, inspira methodum, insinua rationem, quâ semper vis me quærere te: Præsertim cum me distractum, at-

C 4 que

que elongatum à te videris, indica viam per quam facillè rursum ascendam ad te; ò ignis qui semper ardes, & nunquam extingueris, ò amor, qui semper ferves, & nunquam tepescis, charitas dulcedo mea, accende & illumina me; audi, & exaudi me. Hoc oro, hoc flagito, hoc omnibus votis exopto atque peto in nomine dilecti filii tui; per illam immensam largitatis effusionem quâ eundem unigenitum nobis dedisti, per illum tenerimum pietatis affectum, ac dulcissimam dignationem, quâ pro nobis, & in nos Sanguinem suum effundere, fierique tibi obediens usque ad mortem gavisus est: per flagrantissimam denique paterni tui pectoris charitatem, quâ ipsum spiritum Sanctum tuum in nos filios adoptionis effudisti. Septem igitur, uti optimè me docuisti, viis anima tibi devota in hac cæcæ noctis caligine debet quærere te, lumen indeficiens, & lux vera, quæ illuminas hominem venientem in hunc mundum. Confessione scilicet humili, mortificatione integrâ, piâ lectione, oratione assiduâ, sancta colloquutione, silentio, ac intentione purâ. Septem hu-

hujusmodi modis, veluti mysticis facibus, Seraphicus in nobis accenditur, ac præfervidus ardor divini tui vultus semper & ubique quærendi, qui sâpissimè inter has Ægypti tenebras nobis à te miserrimè peregrinantibus, & ad te ardentissimè anhelantibus occultatur.

CAPUT XI.

Cor humanum humili confessione infirmitatis suæ Deum quærit.

AC primò quidem, quis confitebitur tibi cum demissione animi sincera, & non benefeceris ei? Quis aperiet coram oculis miserationum tuarum plagas, ac sordidissimas cicatrices suas, & non medeberis ei infundens oleum, & vinum pietatis ac charitatis tuæ? Quis, in spiritu humilitatis, & in animo contrito, dicet cum Davide: putruerunt, & corruptæ sunt cicatrices meæ à facie insipientiæ meæ: miser factus sum, & curvatus usque in

finem, tota die contristatus ingrediebar; quoniam lumbi mei impleti sunt illusionibus, & non est sanitas in carne mea à facie iræ tuæ, non est pax ossibus meis à facie peccatorum meorum; & tu benignus, tu conversus, non misereberis ejus? Quis cum Jobo dicet tibi: Quare posuisti me contrarium tibi, & factus sum mihi metipsi gravis? Cur non tollis peccatum meum, & quare non auferis iniquitatem meam? Et tu dulcissimè non respondebis: Propitiabor peccato tuo, multum est enim? Hac igitur confusus misericordia, quoties aliquod velum interponetur superbiæ meæ inter vultum tuum, & animam meam, confitebor tibi, Domine, in toto corde meo, quod non secundum peccata mea fecisti mihi, & pœna, quam merebar, non accidit mihi, & tu respiciens in faciem Christi tui, dabis benignitatem, & terra nostra dabit fructum confessionis infirmitatis suæ. Non enim gaudes de tristitia mea nisi ad salutem; neque lætaris, cum vides quod in luctu versatur oculus meus propter absentiam dulcedinis tuæ, nisi ad depressionem superbiæ meæ. Sæpe
qui-

quidem faciem tuam abscondis; sæpe invadit me languor animi, & hebetudo cordis, & insolita quædam inertia spiritus. Currebam interdum bene; & ecce lapis offensionis in via, ecce impedi, ecce corruì: quia superbia inventa est in me, & tu declinasti paululum à me. Hinc ista sterilitas animæ, & devotionis inopia, quam patior. Hinc exarescit cor meum, & fit sicut terra sine aqua. Hinc nec compungi ad lacrymas queo, tanta est duritia cordis. Non sapit Psalmus, non legere, non studere libet, non meditari delectat, non orare scio. Ubi illa inebriatio spiritus? Ubi mentis serenitas, & pax, & gaudium in Spiritu Sancto? Hinc ad opus manuum piger, ad vigiliis somniculos, ad iram præceps, ad odium pertinax, linguæ, & gulæ indulgentior, segnior, obtusiorque ad prædicationem. Heu! Omnes montes in circuitu meo visitas, Domine, ad me autem non appropinquas. Quare non dubito in causa esse superbiam, cur vocatus statim non respondes: Ecce adsum, quia vocasti me. Etiam si ista superbia non apparet, etiam si nihil
C 6 mihi,

mihi, videar, confcius esse; Quod enim ego nescio, tu scis, Domine, & qui me iudicas, ipse es Deus. Numquid qui humilibus dat gratiam, humili auferet datam? Ergo argumentum superbiae meae subtractio est gratiae, & privatio consolationis tuae. Reddat igitur humilis confessio insufficientiae meae quod mihi abstulit extollentia oculorum meorum. Nunquam amplius dicat anima mea in abundantia suavitatis tuae: non movebor in aeternum: sed tibi uni referat acceptum omnem sensum pietatis, & dicat: Deus meus, Tibi laus, Tibi sit gloria, à quo omne bonum, & omnis bona voluntas; mihi autem sit confusio faciei à quo omne malum, & omnis mala voluntas. Revelabo Tibi igitur, scrutator cordis, & univerforum cognitor Deus, causam tristitiae, & gemitus mei; non quod tu ignores illam, neque ut per me noveris eam, sed ut affectum meum excitem in Te, & ut tu læteris super confessione miseriae meae. Revelabo, inquam Tibi causam ariditatis, & desolationis meae, quae non est aliud nisi superbia, praesumptio, & arrogantia mea:

mea; sperabo in Te, & ipse facies quod æquum, & quod bonum fuerit in oculis Tuis. Quod si adhuc me volueris involvi tenebris nativæ ignorantiae meae, laudem dicam tibi: & fatebor: justus es, Domine, & rectum iudicium Tuum. Jussisti Domine, & sic erit, ut sciam abundare, & penuriam pati; Ut sciam à dextris, & à sinistris viam mandatorum tuorum percurrere. Bonum mihi, Domine, tribulari, dummodo ipse sis mecum; & melius mihi erit esse tecum in tribulatione, quam regnare sine Te, epulari sine Te, sine Te gloriari. Bonum mihi Domine in tribulatione magis amplecti Te, in profundo habere Te mecum, quam esse sine Te vel in Cælo. Si tandem denuo quaesitum invenero Te, & iterum vocatus visitaveris me; quid clamabo? Ostendisti mihi usque modo dura, potasti me, amantissime Pater, vino compunctionis, & potum dedisti mihi in aquis multis, & amaris. Sed secundum immensurabiles bonitatis Tuae sinus, effudisti rursus in me aquam mundam, & dulcem consolationis tuae: lavisti me, & ecce video. Reddidisti mihi venam aquae:

aquarum viventium; lætificasti me in gaudio cum vultu tuo. Suscepi de manu tua duplicia, ac momentaneum, & leve tribulationis meæ supramodum in sublimitate magnificentissimæ liberalitatis tuæ positum, inenarabile consolationis pondus operatum est in me. Delectare delectare itaque in Domino, anima mea, & dabit tibi petitiones cordis tui. Fateri cum paupere illo ditissimo paupertatem tuam: Ego autem egenus, & pauper sum; & Deus adjuvabit te: desiderium enim pauperum exaudisti, Domine, præparationem cordis eorum audivit auris tua.

C A P U T XII.

Cor humanum integrâ sui mortificatione Deum querit.

AT quomodo vadam, & videbo visionem hanc magnam; vultum scilicet Filii Tui benedicti in quem desiderant Angeli semper prospicere, si non solvero calceamenta de
pedi-

pedibus meis? Quomodo, ò bone Jesu, eris mihi totus fixus in corde, qui pro me totus es defixus in Cruce, si Crucis mortificationem in corpore meo non portem? Quomodo mihi tu, vita vivificans, apparebis, si mortificationem Tuam in membris mortis mei jugiter, & ubique non circumferam? Quomodo tu eris mihi dilectus candidus, & rubicundus, si Tu ipse antea mihi non sis fasciculus myrræ inter ubera prædomitæ affectionis meæ dulcissimè amarefcens! Quomodo elevabo manus meas ad Te, ut te apprehendam, ut ascendam in Palmam Crucis Tuæ, & colligam fructus Sanguinis Tui, nisi prius manus meas lavem inter innocentes, & distillent manus ipsæ meæ myrrham probatam, myrrham electam omnimodæ abnegationis? Quomodo, elevatis oculis, neminem videbo, nisi Te, ò lumen gloriæ meæ, & Splendor Patris Tui, si mihi adhuc vixero, tibi infeliciter moriens, vita, per quam vivimus, sine qua morimur? Dixisti enim, non videbit me homo, & vivet. Moriatur igitur sibi anima mea, morte justorum, ut vita mea abscondita sit cum Te, dulcis.

cis Christe, Bone Jesu, in Deo Patre nostro dulcissimo. Moriatur exuens veterem Hominem cum actibus suis, ut induat Te, ò pulchra novitas creaturæ Tuæ, quæ secundum Deum creata est. Moriatur demergens se in nativa nihili sui abyſſo, expectans de Te omnem confusionem, & dolorem salutaris pœnitentiæ, super confusionem & dolorem peccati mei. Non enim in æternum irasceris, neque in æternum comminaris. Moriatur, cinerem tamquam panem manducans, & potum cum fletu commiscens; gaudens interim digniores animas memoriam suavitatis tuæ eruere, & semetipsam totâ die mœrore confici; donec aspiret dies, & inclinentur umbræ, & vox turturis audiatur, & appareant flores in terra nostra. Moriatur, sepiens se, tamquam vineam tuam electam, spinis illius diadematis, quo coronavit Te virum, ac Regem dolorum noverca Tua Synagoga; donec me fulcias odoriferis Paradisi floribus, & stipes purpuratibus bonorum omnium malis. At, ut perfectius mihi moriar quærens Te, vita mea, incipiam mortificare sensualita-

tem

tem meam, quâ nimis pronus demitto me ad oblectamenta sensuum, & solatia naturæ, præter necessitatem, aut rationabilem discretionem; ut est in cibo, & potu, in verbis, cogitationibus, rebus, & occupationibus, modisve aliis tum vanis, tum curiosis, per quæ internam pacem, devotionem sensibilem, & tuam gratiam, sive amitto, sive præpedio; seminans in carne, de qua simul & metam corruptionem. Da mihi, Domine, ut continens sim sensuum meorum, desideriis, & concupiscentiis corporis fortiter reluctans, occasionesque, & irritamenta fugiens, atque ad contrarias virtutes meipsum vi retrahendo; donec mortificatis vitiis & excessibus carnis meæ, sensualitas ipsa obediat spiritui. Post mortificationem verò sensuum, arripiam fortiorem pugnam contra interiorem hominem resistens in omnibus, & ubique semper motibus prævæ voluntatis, propriique iudicii. Huic plerique adeo innituntur, ut neque tibi Deo meo vivo, & vero audeant credere, ac resignare se, neque Hominibus propter Te. Sed fit eis proprietas illa in eligendo; ac iudican-

cando, quasi basis ac fundamentum, super quod omnia sua ædificant. Quod magnum quantumlibet videatur, corruit tamen in oculis tuis. Ego itaque, si cum gratiæ tuæ robore hoc fundamentum evertero, corruent pariter in me omnes muri Jericho, idest vitia universa. Quapropter aliud fundamentum mihi jaciam, necesse est, videlicet, plenam, ac perfectam meipsum abnegationem, quâ memetipsum exuam, & relinquam; & sine restrictione, ac divisione cordis in beneplacitum tuum me resignem, voluntatem tuam cum mentali complacentia medullitè amplectens: ac hominibus propter Te in omnibus licitis obediam, tutissimè confidens Tuæ Bonitati; quæ omnibus qui se corde, & corpore tradunt, & credunt eidem, ubique adest, & providet in prosperis, & adversis etiam minimis, tam ineffabili providentiâ, ut melius vel ipsi optare non possent. Quæcumque igitur mihi evenerint, non ab homine, aut creatura aliqua, sed à Te, tamquam de manu providentiæ Tuæ, accipiam; & id æquo, imperturbatoque animo, ac supra vicissitudines

re-

rerum humanarum elevato, atque per amorem in Te fixo; nihilo magis optans prospera, quàm adversa, donec omnis proprietas voluntatis, & judicii mei in me funditus moriatur. Hoc erat iuge ac potissimum exercitium illius Tuæ Sponsæ Catharinæ Senensis, quæ vel librum de Tua Providentiâ altissimè, Te dictante, composuit. Concede igitur, ut perfectè moriar, concede ut semper, & in omnibus abrenunciem voluntati meæ, ut vita mea sit in voluntate Tua; concede ut semper contradicam iudicio meo, ut per omnia me moveat iudicium tuum rectum semper, & sanctum, timendum semper, & amandum. Da mihi omnibus mori, quæ in mundo sunt, & propter Te amare nesciri, & contemni in hoc sæculo. Da mihi, omnibus deliciis creaturarum, propter Te, valedicere: ut in posterum mihi adhærere Tibi Soli Deo, anima animæ meæ, bonum sit, ponere in Te Domino meo spem meam, desiderabile, & quietissimum sit. Da mihi, per immensos thesauros bonitatis tuæ, ut ita in Te vivam absorptus, ut nihil præter te, & extra te quæram, &

& omnia in te, & propter te quæram. Ita in manu tua sim, ut lutum in manu figuli; ut regas, & dirigas me, plasmator meus; fac ut sim indifferenter paratus ad omnia, uti per Sanctum Ignatium de Loyola in ejus exercitiis spiritualibus doces nos: ad valetudinem scilicet, si velis, prosperam, & ad adversam, si etiam velis; ad consolationem spiritus, si velis, & ad desolationem, & ariditatem, si etiam velis; ad multa lumina, & desideria solidarum virtutum, si velis, & ad pauciora si etiam velis ad felicem; exitum meorum cogitatum vel pro tua Divina gloria susceptorum, si velis, & ad inopinatum, atque infustum, si etiam velis; ad pacem interiorem, si velis, & ad pugnam, & colluctionem, si etiam velis. In hujusmodi indifferentiæ bivio constitutus omni prorsus voluntatis, & amoris proprietate abstinco, ut tuæ me totum conformem voluntati: gaudeo præterea omnia vel ab umano die, vel à tua suavissima ac forti dispensatione mihi subtrahi; dependens omnino, tamquam puerulus è brachiis matris suæ, à tua paterna providentia,
& ea

& ea solum acceptans quæ tua ineffabilis, atque infallibilis sapientia mihi impertitur; quoniam non desidero mihi amplius vivere, sed mihi in totum mori, ut tibi solummodo vivam: utinam dignè, & perfectè! Fac igitur, ut amore amoris tui moriar, qui amore amoris mei dignatus es mori. Fac ut in vita sim mortuus, ut solum post mortem sim vivus de te, & in te, sicuti quondam fuit ille ditissimus pauper, tibi que confixus Franciscus. Imò fac, ut vivam unus de te, vita mea: uti Sanctus tuus Ignatius Martyr, & Beata Catharina Genuensis: Ut vivam inquam de te totus vita mea, vita semper vivens, & nunquam moriens: Vita, ad quam suspiro, sine qua morior, Deus Deus meus, & omnia. Sic in simplicitate cordis mei lætus omnia tibi offero, ut te solum quærens, te solo in æternum, & ultra perfruar; & in te dormiam & cor tuum in me vigilet.

CAPUT XIII.

*Cor humanum piâ librorum le-
ctione Deum querit.*

Confitemini Domino, quoniam bonus; quoniam in sæculum misericordia ejus. At quis adeò confitebitur, & magnificabit Te, Deus meus, ut non ardentius desideret confiteri, & magnificare Te? Quia nullus est qui tantùm laudare Te possit, quantùm Tu laudabilis es. Et quid dicam ego de Te, Deus meus, qui tam benignus fuisti in me pauperrimum servulum Tuum, docens me à juventute mea per piorum librorum lectionem incessanter quærere, & facere voluntatem Tuam? Laudent Te Cæli, & Terra, quoniam cùm non essem, fecisti me, & cum sæpius declinarem procul à Te, revocasti me à semitis iniquitatis, & miseræ, & direxisti me ad Te per vestigia gressuum tuorum, manifestando mihi sapidissimam voluntatem Tuam in codicibus sanctis, cum devota cordis effu-

effusione. Laudent Te Angelicæ potestates; laudent Te Cælestes Virtutes, atque Hominum mentes; laudent Te opera misericordiæ, ac patientiæ Tuæ interminabilis, quoniam cùm sæpius ignorarem me, aperuisti mihi in piis voluminibus Tuæ veritatis speculum, in quibus piè, attentè, & diligenter inspicerem me. Sed agnoscens deformitatem meam, cùm deberem odisse me, oderam speculum, in quo deformis apparebam; & licet sæpius accederem ad illud, ut considerarem vultum nativitatis meæ in illo, deformior abibam, quàm accesserim, quia oblitus statim qualis eram, deformius in vitiorum sordes irruebam. Miserere mei, Domine, quia miserrimus sum! Quæ enim deformitas inferior potest inveniri deformi amante deformitatem suam? Et quæ miseria deformior misero non miserante plorabilem jacturam pulchritudinis suæ; imò respiciente pulchritudinem suam? Beata anima, quæ numquam fatiatur lectione illa tam salutari, quæ excitat in nobis devotionis affectum! Tale est enim ingenium naturæ nostræ, ut penitus tor-
pe-

pescat, si usus Sanctæ lectionis destite-
 rit; quia sicut ferrum, nisi adhibitum
 fuerit, æruginem contrahit; ita & ani-
 ma nisi frequentius divinis exerceatur
 lectionibus. Quamobrem David Ser-
 vus Tuus ait, illum beatum esse, qui
 die, ac nocte legem Domini meditatur;
 quia quæcumque scripta sunt, ad no-
 stram doctrinam, ad nostram consola-
 tionem scripta sunt. Sacra enim Scri-
 ptura ager est omnium odorum refer-
 zissimus, in quem Sanctus Isaac, in-
 clinatâ jam die, pergit ad refocillan-
 dam animam, ubi ei occurrens Rebec-
 ca illum, qui acciderat, suâ lenit sua-
 vitate, dolorem. Et quoties nobis,
 Jesu bone, dies vergit in vesperam,
 quoties parvæ alicui consolationi, qua-
 si diurnæ luci, dirissimus, ac intolera-
 bilis dolor, nocturna caligo, succedit;
 & vertuntur in fastidium omnia, oneri
 sunt cuncta quæ videmus! In modum
 filicis cor obduratur, hæret lingua, oculo-
 rum vena siccatur. Quid tunc? Exeat
 sane ad legendum in angulo, sacrum
 revolvat codicem; cum subito nobis
 occurrens Rebecca, Tua scilicet gra-
 tia, Jesu dulcis, suâ luce tenebras di-
 scu-

scuit, pellit fastidium, duritiem fran-
 git, mox suspiriis succedunt lacrymæ,
 lacrymas cæleste gaudium comitatur.
 O quando, Deus meus, quærens re-
 quem, & non inveniens nisi in lectio-
 ne sanctorum librorum, me ad libros,
 omnino segregatus à fabulis, confe-
 ram? Liber enim vitæ mirificè legen-
 tis animum delectat; etiamsi millies
 repetatur: quia verba tua, velut vitæ
 femina, animum hominis expurgant;
 illuminant, perficiunt, accendunt, &
 deificant. Latet etiam in libris San-
 ctorum Patrum, ac præsertim in Tua
 Scriptura, divina quædam, & occul-
 ta vis & virtus Tui Sancti Spiritus,
 quæ in legentis cor, modò id cum pie-
 tate, & desiderio quærendi Te fiat,
 ita illabitur, ut eum penitus immutet,
 uti accidit Augustino legenti Epi-
 stolas Servi tui Pauli; & à rebus crea-
 tis in Te Deum jam inventum transfe-
 rat, atque omnino transformet. Sed
 ò nimis damnosa humanæ mentis incon-
 stantia! Non percipimus, Domine, eum
 qui verbis Tuis insidet, fructum, vel
 quia statim fastidimus, licet cum gustu
 legere caperimus; vel quia non certis,

& stas temporibus constantè lectioni incumbimus; vel quia variorum librorum, curiositati potius, quàm profectui indulgentes, circumvolvimus multiplicatam. Et hæc potissimum mutatio lectionis est in causa, cur nolentes certis libris immorari, ac enutriti, nihil trahimus, quod in animo fidelitè sedeat. Nusquam enim est, qui ubique est. In peregrinatione vitam agentibus hoc evenit, ut multa hospitia habeant, nullas amicitias. Idem accidere, ostendis mihi, Deus meus, iis qui nullo sancto libro se familiaritè applicant, sed omnes cursim, & properantes transmittunt. Non prodest cibus, nec corpori accedit, qui statim emittitur; nihil æquè sanitatem impedit, quàm remediorum crebra mutatio. Non venit vulnus ad cicatricem, in quo medicamenta tentantur. Non coalescit planta, quæ sæpè transfertur. Nihil tam utile est, quod in transitu proficit. Distrahit animum librorum multitudo. Itaque cum legere non possim quantum habuero, fat est habere quantum legam. Atque, quò certius secundùm leges tuæ volun-

luntatis lectioni sanctorum studeam, ò Deus, sapientissime inspirator actuum meorum, legam quæ vis, sicuti vis, quando vis, quomodo vis, & quantum vis. Legam, & dicam: loquere Domine, quia audit servus tuus. Legam, & clamabo: ignitum eloquium tuum vehementè, & servus tuus dilexit illud. Legam, & ad Te oculos meos levabo, qui habitas in altis, & humilia respicis in Cælo, & in terra, ut videam voluntatem tuam, & saltem eminè, si non cominè Templum tuum visitem. Super omnes autem libros maximi faciam librum scriptum intus & foris, Filium scilicèt tuum Unigenitum Cruci suffixum, à quo nunquam oculos avertit Seraphicus ille Tuus Servus Bonaventura; & poterat dicere cum Paulo: non putavi me aliquid scire inter vos, nisi Jesum Christum, & hunc Crucifixum. Ab hoc libro auferunt Sancti Tui sapientiam illam, quæ stultitia est penes animales homines, qui non percipiunt ea quæ Dei sunt. Uti fuit ille amicus Tuus Beatus Jacoponus, vir quondam in sæculo nobilis, & literatus, qui cum po-

stea Seraphicæ militiæ nomen dedisset; & è Cruce Filii tui didicisset multimodè huic mundo stultus fieri, rogatus ab eodem Christo Filio Tuo sibi apparente amicè, & familiaritèr, cur hanc stultitiam ita adamaret, respondit; pio lepore, ut solebat: *quia stultior me fuisti, Domine*. Huic libro adhærentes Sancti Tui didicerunt Christo crucifigi non solum mente, sed etiam corpore. Uti fuere S. Andreas Apostolus Filii Tui, & Julia Ancilla, inter quos primum obtinet locum Sanctus Petrus Princeps Apostolorum; ad cùjus imitationem non ultimam inter omnes meretur laudem Sanctus Adolefcens Calliopius, quem cum quinta Sabbatorum in crucem agi mater ejus intellexisset, quinque nummos ministris dedit, ut eum contraria ratione, quàm Christus Dominus crucifixus fuit, affigerent cruci. In qua animam agens, vocem de Cælo audivit: *Veni Civis Christi, & coheres Sanctorum Angelorum*. O utinam huic libro Tuo semper studiosius intendam! O, O utinam comedam volumen istud! O utinam valedicam omnibus libris, quando

do in hoc uno habeo verbum abbreviatum, quod eructavit cor Tuum mellifluum atque amantissimum. Tu tamen solve mihi signacula ejus, quia neque in Cælo, neque in Terra invenietur, qui sit dignus aperire librum hunc, in quo omnes thesauros sapientiæ, & scientiæ Tuæ abscondisti. Aperi Deus meus hunc librum, in quo manna veræ felicitatis, & solidæ dulcedinis absconditur; & per quem mihi innotescat multiformis sapientia tua secundum præfinitionem sæculorum, quam fecisti in eodem Christo Jesu Domino nostro.

CAPUT XIV.

*Cor humanum Oratione assiduâ
Deum querit.*

PER lectionis sanctæ gradum ascendimus ad meditationem nostræ infirmitatis, & Tuæ magnitudinis, Deus meus. Per hanc facile mentem nostram ad Te elevamus, piissimos

affectus concipiendo, & cor nostrum
 effundendo ante conspectum majestatis
 Tuæ, & ex meditatione amoris in Te
 nostri ignis exardescit. Qui effectus
 non sequuntur nisi ex mente pura, ex
 continua cordis, & sensuum custodiâ.
 & ex fame incessanti Justitiæ, & inno-
 centiæ Tuæ. Hinc ad praxim descen-
 dimus, idest ad vitam, si in aliquo à
 recto perfectionis Evangelicæ tramite
 deviet, rectè instituendam, sicut ex
 practico lumine meditationis dirigi-
 mur, & efficacitè movemur ad ope-
 randum. Quem fructum si non perce-
 pi, Deus vitæ meæ, à meditatione re-
 rum æternarum, vertetur mihi vitio
 in oculatissimo judicii tui examine,
 quia nec puritatem mentis, nec sen-
 suum custodiam, nec esuriam justitiæ
 tuæ, nec præparationem proximam an-
 teà habui, nec debitos affectus admi-
 rationis, timoris, spei, amoris, &
 gratiarum actionis excitavi. Unde à
 meditatione redivi sicut antea ad illam
 accesserã, frigidus, nimirùm, distractus,
 torpens, ac mœrens. Vide, Domine,
 & considera, quoniam factus sim vilis:
 & ubi alii te quærentes inveniunt, ego
 quæ-

quærens Te, nunquàm invenio; quia
 in toto corde meo non exquisivi Te.
 At sæpè etiam, non secundùm negli-
 gentias meas, sed secundùm multitu-
 dinem miserationum tuarum, retri-
 buens mihi bona pro malis, introdu-
 cebas, me in affectum inusitatum, quo
 statim reminiscens Tui delectabar de
 Te, totus intentus in te, non qui-
 dem oculis carnis meæ, sed oculis spi-
 ritus Tui, in quo clamabam, Abba Pa-
 ter! Hic, Deus meus, memor eram, hìc
 intelligebam, hìc totus afficiebar, &
 gustabam. quàm suavis es, Domine,
 quàm tu solus delectatio sis & dulcissi-
 ma suavitas mea. Aliquandò etiam ubi-
 cumque erat impetus Spiritus Verbi
 Tui, illuc omnes affectus animæ meæ
 gradiebantur, quærentes Te, centrum,
 & quies unica cordis mei, nec rever-
 tebantur ad me, cum incederent ad Te.
 Quoniam tenebas manum dexteram
 meam, & in voluntate filii tui dedu-
 cebas me, & cum gloria victoriæ ab
 omnibus adversariis meis, suscipiebas
 me. Ingrediebar tunc per vulnera filii
 tui ad divinitatem, & è vulneribus e-
 grediebar ad humanitatem Christi Tui,

& semper pasqua inveniebam. Ibi quantum tu Pater in me amoris effundebas, tantum & Filius tuus dulcedinis infundebat; quia quæcumque tu facis, hæc & filius tuus similiter facit: Tu autem Pater in ipso manens agebas omnia. Et manebam igitur in te, ut manerem in filio tuo, sicut Tu Pater, & filius tuus in eadem unitate spiritus unum estis. Et dum tu venires ad me, rursus intelligebam venire ad me filium tuum; quia ubi es tu, illic & filius tuus semper erit: Et dum filius tuus veniret rursus ad me, & tu iterum veniebas ad me; quia ubi est filius tuus, & tu similiter habitas. Veniebas cum filio tuo ad me, & mansionem apud me in eodem spiritu cum filio faciebas. Introducebas me in cellam vjnariam, ordinabas in me charitatem; quia à contemplatione vultus tui vocabas me alacriori instinctu ad actionem pro animabus illis quas pretioso filii tui Sanguine redemisti. Hic docuisti me, Deus meus, quam perfecta vita sit, ad quam eruens me è sæculi tenebris vocasti me. Cùm etenim vitæ nostræ finis comprehendat cum Ma-

ria

riæ contemplationem, tum Marthæ actionem; (quod est genus vitæ mixtæ, illius scilicet, quam Christus filius tuus in se tenuit, & ostendit; & Apostoli omnes) perfectius assequitur te, quam sola activa, aut contemplativa. Nam perfectius diligunt te, qui propter te tibi, & aliis servit; quam si soli tibi servire velit. Quamvis enim detrimentum aliquod in dulcedine contemplationis tuæ patiatur propter exteriorum occupationem quâ proximis servit; hoc ipsum perfectionem divinæ tuæ dilectionis attestatur: quia magis aliquis amare Te convincitur qui propter tuum amorem jucunditate præsentis tuæ ad tempus carere desiderat in tuis servitiis occupatus, quàm si tui præsentiam semper frui vellet. Unde Apostolus tuus postquam dixerat: neque mors neque vita separabit me à charitate Dei; postmodum subjungit: optabam ego ipse anathema esse à Christo pro fratribus meis: ita enim tantum ejus mentem devinxit amor Christi filii tui, ut etiam hoc, quod ei præ cæteris omnibus amabilius erat esse cum Christo filio tuo; rursus id ipsum, si

D 5

ita

ita placeret eidem Christo tuo, contemneret. Absit igitur à conscientia vestra æstimatione, à paupertate, & humilitate vestra, ò solitaria vitæ professores, absit ab ore vestro omnis altitudo, quia altum sapere mors est. Longe supra vos vitam eorum suspicite, & admiramini, qui ambidextri fortissimi (sicut Ahod ille fortissimus Judex Israel) qui utraque manu utebatur pro dexterâ, & quamdiù licet, devotissimè intus vacare amant charitati contemplandæ veritatis, & cum necessitas vocat, vel officium trahit, promptissimè se foras mittunt pro veritate adimplendæ ordinatissimæ charitatis. Absit, inquam, à vobis, ut nunquam arbitremini lucere solem communem diei, nisi in cella vestra, nusquam esse ferendum, nisi penès vos, nusquam operari gratiam Dei, nisi in conscientia vestra. An solitariorum Deus tantum? imò & omnium. An alligata manus Domini, ut non possit donum contemplationis etiam activam vitam agentibus impertiri? Imò & iis liberalius dona quietissimæ familiaritatis secum elargitur, qui per mille difficultates plures red-

reddere Deo famulos fatagunt. Sed absit etiam à me, Domine Deus salutis meæ, ut surgam ad alios convertendos antequam ego fedeam cogitabundus, & panem doloris manducans in mea conversione procurandâ: dixisti enim: surgite postquam sederitis. Absit à me, Domine, ut vel inter proximos degens mei obliviscar, & dum aliis te summum bonum gustandum exhibeo, jejunos efficiar. Quid enim prodest homini, si mundum universum lucretur tibi, Deus meus, animæ verò suæ detrimentum patiatur? Aut quam dabit Homo commutationem pro anima sua? Miserere animæ tuæ, dum misereris alienæ. Lava tua, ò bone Christe, sit sub capite meo, sed in primis dextera tua amplexetur me. Hoc est, sinistra tua, quæ denotat vitam Activam, erit sub capite meo; hoc est, secundariò intenta: & dextera tua, id est, vita contemplativa, per quam intendo mihi, amplexabitur me, erit nimirum super caput meum, quia erit ad quod primò intendam; quia primò intendam mihi, postea aliis propter te: primò quæram te mihi, ut postea te inventum monstram aliis.

CAPUT XV.

*Cor humanum sanctâ Collo-
catione Deum quærit.*

Sed frustra sensum Christi filii tui percipimus in oratione si ejusdem Christi non sumus bonus odor in omni loco. Quid enim prodest, nos intus collectos devotè tecum agere in oratione, si statim ad profusionem animi præcipites excurrendo, in vanas atque inutiles confabulationes repente prolabimur? Parce mihi, Domine, quia ventus est vita mea, & fugit velut umbra omnis sancta cogitatio, à te mihi inter orandum immissa! Existimans enim me, propter Christum tuum, tamquam mortuum super terram, solum de Christo debebam vivere, solum Christum debebam spirare, & si loqui cum fratribus juberetur, ex abundantia cordis os loqui, & eruètare cor meum verbum tuum bonum decebat. O Deus omnipotens, quis refrænabit libertatem linguæ meæ, nisi tu qui lin-
guas

guas hominum, & corda tenes in tua potestate? Quis continebit in officio incontinentiam oris mei, nisi tu, qui claudis ora loquentium, & nemo aperit; aperis ora mutorum, & nemo claudit? Munda, Domine, cor meum, ac labia mea, qui labia Isaiæ Prophetæ calculo mundasti ignitio. A, A, A, Domine Deus, nescio loqui, quia ego puer sum. Nescit enim loqui, qui vel disertè loquendo de omnibus, silet de te uno, Deus meus, qui labia imperitorum resolvit, & linguas infantium facis esse disertas. Pone verba tua in ore meo, da mihi sermonem rectum, ut placeant coram te verba mea, quia tu solus verba vitæ habes; ne recedant eloquia tua de ore meo; semper laus tua sit in labiis meis, quia tu solus laudabilis nimis, & major omni laude. Loquar igitur impofterum vel de te, vel pro te, ne loquens vel contra te, vel præter te, vel non propter te, amittam te, quem inveni in oratione, & quem magis debebam quærere in pia fermocinatione. O utinam enixè te diligerem! O utinam experirer suavitatem præsentis tuæ! Quia
tunc

tunc familiare mihi esset agere, & loqui de iis quæ sentis, & quæ animus meus recogitat: Videmus enim militem in omnibus ferè, quæ diligit, linguam detinere, verbosari; ea trahere in colloquium, quæ officio competunt militari; & vix in ejus ore sonat, nisi lancea, gladius, scutum, galea, vel lorica; quæ etsi ad præliandum reddit ei nonnunquam timor degener inimica; tamen ad loquendum familiari consuetudine sunt amica. Sic nauta loquitur, auras, ventos, æquor, velum, & remiges. Sic agricultores, cum in unum conveniunt, repenti, & sine tædio, de iis, quæ agriculturæ sunt, fermocinantur. Artifices mechanici de artificiis: mercatores de mercimoniis suis; Oratores de figuris verborum, & sententiarum, de periodis, de argumentis. Proh dolor! Ego servus tuus, & filius Ancillæ tuæ Matris meæ Mariæ, quæ proprio congruunt statui, audire, vel loqui non curo, vel ignoro? Cum vana audio, & scurrilia loquor; intentus sum; cum vero spiritualia, citò fatigor, & persæpe miserabiliter mergor fomno? O Deus Amor meus,

meus, illabere, & cor meum tuâ potenti virtute, ac cœlesti unctiōe penetra, atque emolli, ut ex corde pleno tuâ gratiâ, fermocinatio sancta, & penetrabilior omni gladio ancipiti prorumpat. Qui enim te gestant in corde semper te gerunt in lingua, & eò efficacius loquuntur de te, quem amant, quò ardentius amant te, quem loquuntur. Et quamquam omnibus dissimulationis artibus utendum sibi censent pro humilitatis ingenio, nunquam tamen tam arctâ Te amorem custodiâ in pectore prement, quin per os erumpas inobservabili quadam, & laudabili licentiâ. Latere ignis non potest, quin aut evibratis subindè igneis veluti linguis alacritatem, aut si violentius opprimatur, fumo saltèm mæstitiam non testetur. Tacito gemitu, liberisve sermonibus eluctari Amor in te noster opus habet; magnoque tui consilio vis illa divini amoris, quæ Apostolis tantâ dignatione incidit de Cœlo, igne in linguarum modum conformato expressa, atque proposita oculis fuit. Huc accedit, quod non minimam lucrandis tibi animabus artem esse domesticas de te op-

te opportunè propositas , atque institutas fermocinationes , felicissimis conflatur experimentis . Quot enim tibi venatus est animas ille de te plenus Philippus Neriùs , cui ore suavissimo de te loqui datum est , tantâ dexteritate , atque efficacia , ut & familiarissimè congrederetur , & vehementissimè flexanima illa suaviloquentia hominibus animos immutaret ? Quot Animas ad te revocavit ab erroribus sæculi Joannes Avila , qui ad eò de te ardentibus miscbat sermones , ut magna cum laude posset gloriari : quicquid conabar dicere , Christus erat ? Quot ad te animas convertit in Italia , Germania , Lusitania , & Hispania Petrus Faber , qui frequentissimo semper celebrabatur hominum concursu , dum suavissimè de rebus ad æternam salutem spectantibus sæpius æger , ac decumbens loquebatur , atque arcana divinæ tuæ , ac interioris sapientiæ edocebat ? O Amor , fac ut te medullitus amplectar in corde , ut te semper præferam in ore ; quia sine voce non est Amor qui totus Vocalis est , & sonorus : scriptum est enim de spiritu tuo , qui amor est :

spi-

spiritus Domini replevit orbem terrarum , & hoc quod continet omnia scientiam habet vocis .

CAPUT XVI.

Cor humanum silentio , ac recollectione Animi frequenti Deum suum quærit .

AT doce me in silentio , Deus meus , quomodò me gerere debeam in colloquutione ; doce me in frequenti animi recollectione , quomodò me habere debeam in animi manifestatione . Da mihi nullum diem transigere , quin sedeam per aliquod horæ spatium solitarius , & taceam , ut totus possim intendere præceptis tuis , totus possim feriatus ab omni interpellatione humanæ consuetudinis divinis sapientiæ tuæ oraculis vacare , totusque magisteriis sanctorum tuorum incumbere ; quò prius loquenda cognoscam , quam proferam , quæ sentio , antequàm loqui discam ; timens ne multiloquio

pec-

peccatum contraham, & amittam te, quem tanto labore quæsi. Pone, Domine, custodiam ori meo, & ostium circumstantiæ labiis meis, ne declinet cor meum in verba malitiæ, in verba perniciofa, detractoria, impudica, ac contentiofa. Quia si tu non custodieris linguam meam, frustra vigilo, quoties custodio eam. Omnis enim natura bestiarum, & volucrum, & serpentium, & cæterorum domantur, & domita sunt à natura humana: linguam autem nullus hominum domare potest, inquietum malum, plenam veneno mortifero. Parvum quidem, & modicum membrum est lingua nostra: sed quantus ignis magnam sylvam incendit? Et lingua ignis est, & universitas malorum, & iniquitatis; quæ constituitur in membris nostris, & maculat totum corpus, & inflamat rotam civitatis nostræ, inflammata à gehenna. Et quomodo potest bene inflammare lingua tam pessimè inflammata? Ignem hunc, quem evomit, haurit de gehenna; malè succendit; quia dissidii verba pronunciat, & flamma talis de inferis est; indè incipit, & illò rapit: nam
flam-

flamma, quæ deforsum est, pudica est, pacifica est, bonis consentiens, bonos faciens, & lingens ulcera, miseras proximorum compatiendo, & sublevando. Sed, ut detractiois vitium lingua mea evadat, confirma me, Domine, ne de absentibus unquam loquar: nisi quæ certa sunt, & in majorem eorum laudem redundantia. Fac, ut semper mihi ad manum sit quo sermonem detractorium interrumpens, aliam materiem afferam loquendi, sed ea dexteritate, quam solet unus tui, & Proximorum amor, edocere. Custodi me Domine, ne de iis, qui me offenderunt, loquar, aut patiar quempiam loqui; quia detractio sensim illabitur, dum alii ad meum levamen loquuntur, mihi adulantes, & offensoribus detrahentes. Custodi me, ut quantopere possim, semper in silentio maneam (silentium dico, non solùm oris, sed & maxime cordis) ut concupiscentiarum turba, passionum clamor, malarum affectionum, & inclinationum inordinatarum procacitas in me non audiantur, nec cum importunis rerum mundanarum, atque curis, & strepitu intus implicer:
Sed

Sed in silentio, & animi tranquillitate constitutus te solum quæram, te solum auscultem. Custodi linguam meam, ne verbis unquam contendam, nec sensum, atque opinionem meam defendam: Sed finam, quemlibet abundare in sensu suo, ubi benigna, ac tranquilla adhortatione nihil profecerim: Tibi uni committens omnia, & tibi uni vivens in silentio. Custodi insuper cor meum, ut fugiam consortia, familiaritatesque hominum; & ubi aliter necessitas, propter honorem Tuum, aut proximi salutem non urget, conserva me solum, quia nunquam minus solus, quam cum solus; nunquam tibi proximior, quam cum mihi maximè interior. Deus meus, quando ero in te totus recollectus, & à mundi illecebris, & fallaciis abstractus? O felix recollectio, quæ omnia poma nova, & vetera servat tibi, dilecte mi! Felix abstractio, quæ affert, in summa spiritus paupertate, ac solitudine, summam abundantiam, & præsentiam consolationis tuæ, Creator potentissime! omnis enim copia, quæ Tu, Deus meus, non es, inopia mihi est. Serva me igitur sic
abstra-

abstractum ab omni negotiosa rerum anxietate, & vanitate in silentio, & solitudine cordis, ut ubicumque fuero, sive inter homines versans, sive procul ab hominibus, semper intus maneam tecum solus, & ab omnibus creaturis, etiam à me ipso, idest ab amore, cura, & sollicitudine privata profus alienatus. Uti agebat illa tua humilis Ancilla ac Virgo Senensis Catharina, quæ domesticorum invidia à cellæ solitudine distracta, & inter viliora domus ministeria detenta sacram solitudinem in suo corde construxit; in qua vel inter mille curas degens tibi uni vacabat, solum de te cogitans, quia tu ei promissisti, te cogitaturum de illa. Felix Anima, quæ secum semper suam solitudinem trahebat, cum jactaverit cogitatum suum in te, Domine, & tu ipse eam enutriebas, nullam patiens experiri fluctuationem, seu vicissitudinem. O Beata solitudo, quando ad te totum me conferam; ut possim Deo soli omninò servare me ipsum. Fuge, cor meum, turbas, ac strepitus; ne implices te alienis, quæ ad te non attinent. Attende tibi, & doctrinæ. An nescis

te verecundum habere hospitem, qui nequaquam suam velit tibi indulgere præsentiam, turbolentis turbis præsentibus. Secede ergo, sed mente, non corpore, sed devotione, sed spiritu, sed intentione. Ita Bernardus.

CAPUT XVII.

*Cor humanum affert ultimum,
cumque potissimum Dei quæ-
rendi modam, intentionem
videlicet puram.*

AT quis posset quærendo inveni-
re te, si vel per prædicta vitæ
spiritualis exercitia quærat te,
sed non propter te? Soli enim mundo
corde, hoc est oculis puræ intentionis
præditi videbunt te. Soli recti corde,
hoc est rectam semper ad te volunta-
tem ac spiritum dirigentes, invenient
lætitiâ tuam. Nam qui dum aliquid
boni cogitant, dicunt, vel operantur,
ad totum sincerâ, ac purissimâ inten-
tione

tione ad solam tui majorem gloriam,
sicuti Sanctus tuus Ignatius de Loyo-
la agebat, non dirigunt; sed vel pro-
prium commodum quærunt, vel glo-
riam suam appetunt, vel auram captant
popularem, vel propriam desiderant
consolationem, hi nec quærunt, nec
inveniunt te; quia puritas intentionis
exigit, ut omnia propter te agamus,
& ad locum, unde exeunt flumina gra-
tiarum, revertantur, ut iterum fluant.
Hei mihi Domine, qui toties ipsam ve-
ritatem tuam non pro veritate, sed pro
vanitate quæsi; & inventam verita-
tem, non in veritate, sed ad vanitatem
dilexi, & quod miserrimum est, in
verbis vitæ ad mortis lucra negotiatus
fui! Non sic fidelis servus, & pru-
dens, non sic, sed de bonis operibus
nihil arrogans sibi, psallit tibi Domine
cum Propheta: Domine, non est exal-
tatum cor meum, nequè elati sunt ocu-
li mei. Rectam enim intentionem com-
mitatur humilitas, & sui despicientia,
cujus prævaricator à tuæ suavitatis gu-
stu, sicut infans à maternis uberibus,
abducitur. Non sic Homo ille secun-
dum cor tuum, qui dicebat: volun-
tariè

tariè sacrificabo tibi, & confitebor nomini tuo Domine, quoniam bonum est. Et quare voluntariè? Quia gratis amabat quod laudabat. Laudat Te Deum meum, & in ipsa laude gaudet, & tui ipsius laude gaudet, quo laudato non erubescit. Gratuitum namque illi est & quod laudatur, & quod amatur. Quid est gratuitum? Tu ipse propter te laudatus, non propter aliud. Contemnit omnia David, te ipsum atzendit, te unum gratis diligit; quia melius non invenit, quàm te ipsum. Et confitebor nomini tuo Domine; quoniam bonum est. Ob nihil aliud, nisi quod bonum est. Numquid ait; confitebor nomini tuo, quia das mihi aurum, & argentum, quia das mihi latas divitias; excellentissimam dignitatem? Non. Sed quid? Quoniam bonum est: quasi dicat: melius nihil invenio, quàm nomen tuum, idè confitebor nomini tuo, quoniam bonum est. Ergo laudare te Deum meum propter Te solum Deum, hoc verè Te Deum laudare est. Quærere Te Deum meum, & cum Deo nihil aliud quærere præter Deum, hoc verè quærere Te Deum

Deum meum censendum est; Ideo Tu Cælestis Sponse, in Sacris Canticis Sponsæ tuæ oculos præ ceteris membris collaudas, teque mirificè captum unico ejus oculo declaras, dicens: vulnerasti cor meum, soror mea sponsa, vulnerasti cor meum in uno oculorum tuorum: Non dicis in oculis, quasi in pluribus: quia unica erat ejus ad te intentio, unus oculus simplex, & directus in te unum: quia te unum quærebat propter te. O si me sæpius explorarem, & diligentius in meis operibus, cogitationibus, ac dictis, meam intentionem scrutarer; quoties invenirem in me non unum; sed duplicem oculum: Unum quo cælum aspicio, alterum quo terram respicio: Unum quo Deum; alterum, quo homines intendo! Vel; si Deum te meum aspicio, non est, quia bonus tibi, & in te es; sed quia Bonus es mihi, & in me circa hæc temporalia bona mihi tradita: quæ intentio non est amoris, sed concupiscentiæ. O Deus vita mea, quis dabit mihi oculos columbæ, ut cognoscam & amem, te propter te! Ah quoties Domine, Angelus Sathanæ transfigu-

E rat

rat se in Angelum lucis ! Quoties voluntate tua duci credimur , qui ducimur , & seducimur voluntate propria ! Quoties amore tuo trahi ad te quærendum putamur , qui solum amore nostro sensibili , pertrahimur ! Quis inter tot pericula ac cæcitatibus laqueos dirigit nos ? Lucerna pedibus meis sit verbum tuum ; Deus animæ meæ , & lumen semitis meis ! Hoc verbum , quod est sapientia tua , doceat me quærere semper te , propter te ; sincerissimo videlicet corde , & purissima intentione . Duabus enim alis dixit ille tuus devotus servus , homo sublevatur à terrenis , simplicitate , & puritate . Simplicitas debet esse in intentione , puritas in affectione . Simplicitas intendit te , Deus meus , lux animæ nostræ ; puritas apprehendit , & gustat . Nec ulla bona actio me impediet ; si liber intus ab inordinato affectu fuero : si nihil aliud ; quam tuum beneplacitum , & proximi utilitatem intendam & quæram ; eâ libertate perfruar , quâ Christus Filius tuus nos donavit . Uno verbo : semper te inveniam , Deus meus ; si eâ intentione , quâ Christus Filius tuus ,

tuus , & idem Dominus noster in terris gloriam tuam semper quæsit ego te quæram ; & ex toto corde meo te diligam , si , uti S. Catharina Senensis , diligam te eodem corde ipsius Filii tui , quo hæc Seraphica Virgo te dilexit .

CAPUT ULTIMUM ,

Seu Libelli Scopus .

*Cor humanum innuit Artem
Deum inventum
amandi .*

AT quomodo Te diligam Deus Amoris mei , quomodo in te invento requiescam ? Diligam te , si fieri potest , in infinitum , sicut tu in infinitum diligens , dilexisti me . Diligam te quantum potero , Deus meus , adjutor meus ; hoc est , diligam te pro dono tuo , & modo meo ; minus quidem justo , sed planè non minus modo meo ; qui etsi quantum

debeo non possum, non possum tamen, ultra quam possum; Potero vero plus, cum plus donare dignaberis, nunquam tamen prout dignus haberis. Diligam te toto corde, idest, intellectu, sine errore; tota anima, idest voluntate sine contradictione, tota mente, idest, memoriâ sine oblivione; sic nullâ vitæ meæ parte vivam, quin illuc rapiar, quod totus dilectionis impetus currit. Diligam te toto corde, idest, ut me docet Bernardus, sapienter; totâ animâ, idest, dulciter; tota virtute, idest perseveranter, seu fortiter: dulciter, ne illectus, prudenter, ne deceptus; fortiter, ne oppressus unquam ab amore tuo avertar. Non abduci blanditiis, nec seduci fallaciis, nec injuriis frangi, toto corde, totâ animâ, totâ virtute diligere te est. Dulciter te amat, qui Christo filio tuo compatitur, compungitur, & movetur; sapienter te amat, qui ab Ecclesiastici sensus puritate nullo errore deflectitur, & qui discretionis metam, nullâ superstitione, vel levitate, vel spiritus immoderatâ vehementiâ deserit; fortiter te amat qui nulla vi laborum,

rum, vel etiam mortis metu Justitiam destituit. Diligam te, Deus cordis mei, amore ardentissimo, amore insatiabili; ita ut cor meum solo amore, ac desiderio tui ardeat. Sicut enim qui ardentissimè sitit, nil aliud potest cogitare, quam potum, & quamvis aliud egerit, sitis illum urere non absistit, nec quiescere potest, etiam viso auro, si potum non obtineat. Sic qui te ardentissimè, & insatiabiliter amat, non potest aliud cogitare, nec aliud concupiscere, nisi ad te venire, & tibi intimius conjungi. Hoc videmus in iis qui insano, ac cæco amore afficiuntur; qui cibum, potum, omniaque oblectamenta, & necessaria corporis commoda fastidiunt; solo amore rei, quam amant, palleſcunt, infirmantur, ac penitus deficiunt, desiderantes solum amare, & amari. O si ita te amarem, Deus meus! O si in te uno esset gaudium, quies, desiderium, & voluptas mea! O si solâ siti amoris tui æstuarer! Diligam te Deus meus ardentissimè, & si parum est, diligam ardentius. Remove, Domine, cuncta obstacula amoris tui, & abripiat,

obsecro, mentem meam, ab omnibus quæ sub cælo sunt, ignita, & melliflua, & insatiabilis vis charitatis tuæ, ut tibi soli semper inhæream, quem quæro, quem amo, quem semper magis concupisco. Nihil fiam in conspectu tuo, ut semper magis regnet in me amor tuus. Quis mihi det, ut ego moriar pro te, robur salutis nostræ, Christe Deus? Quia solum sufficit mihi, si tu Jesu vivas, etiamsi moriar ego, vilissima creatura, & tanquam nihilum ante te. Si vivas Tu, vel moriens vivo, cum de Te ipso pendeat Anima mea, imò ipse sis vita mea, ipse sis sufficientia mea. Quid enim mihi deficere, aut deesse potest, si tu Jesu Vivas? Imò desint omnia alia, nihil interest mea, dummodò Tu Jesu Vivas. Ah quando sic Amor Tuus totum consumet me, ut negligens, & immemor mei, non nisi Te Jesum Christum, & ea, quæ sunt Tui, ò Jesu Christe, sapiam, & sentiam. Quis mihi det, inquam, ut ego moriar pro Te, & cognoscant Te omnes fines terræ, cognitor animæ meæ, atque hospes cordis desideratissime? vel, si non conceditur mori pro

Te

Te doloris gladio, saltem concedatur mori sagittâ charitatis! O beatam mortem! O preciosum exuberantis amoris excessum, atque languorem! Ecquid mirum foret, si servus Tuus charitatis extasim pateretur, quando Tu, Domine, grandem amoris extasim passus es. Sed quam extasim? Quid dicam quam extasim? Deus in ligno pendes, omnipotens latronum medius crucifigeris, irrideris, blasphemaris, confueris, flagellaris, & occideris. Et super hæc omnia, quotidie à me immolaris, tangeris, & comederis. Ubi est, Deus, sapientia Tua? Ubi est potentia Tua? Ubi est gloria Tua? Ubi est divinitas, majestas, & æternitas Tua? Noli quærere, anima mea; extasim passus est Deus tuus, alienatus est à seipso, ut tu redeas ad Te ipsam; exinanivit semetipsum, ut Tu cibo grandium, & mammilla regum grandesceres. Exinanivit se ad usum nostrum, ut eum capere, & comedere possimus. Introduce me, Domine, in hanc cellam vinariam corporis & Sanguinis Tui, ut moriar solâ ebrietate amoris Tui, oblitus omninò mei; ut vivam solum

in voluntate Tua. Non enim habet homo, quo possit amorem suum tibi validius ostendere, quàm mori sibi ut vivat in voluntate Tua. Hoc oro, hoc desidero, ut probem quæ sit voluntas tua, bona, beneplacens, & perfecta, ut primò bene, mox melius, demum perfectissimè Sanctissimam Tuam voluntatem in omnibus cognoscere, & complere studeam. Hæc enim Tua voluntas regula est, mensura, fons, & origo omnis virtutis, & totius amoris perfectio. Cujus rei memorabile exemplum memini me quondam legisse apud quendam Servum Tuum, & hinc, pro coronide libelli, adscribam, ut magno sit mihi incitamento ad conformandum me totum voluntati Tuæ benedictæ, in qua complenda omnes amoris Tui candidati debent insudare.

Fuit olim insignis quidam Theologus nomine Joannes Taulerus, Dominicanæ Familiæ Alumnus qui annis octo precibus continuis à Domino cupiebat id obtinere ut ipsi hominem quemdam ostenderet, qui eum viam veritatis edoceret. Cùmque vicè quædam vehementissimo hujus rei flagraret desi-

desiderio, vox quædam cælitus lapsa, ita ipsum allocuta est: exi foras ad limina templi, & offendes illic hominem, qui te viam veritatis edoceat. Exiens igitur invenit mendicum quemdam, diruptis, sordidis, lutosis pedibus, cujus vestes in universum vix tribus obolis supputares: quem salutans, ita affatus est: det tibi Deus prosperum mane: Respondit mendicus: non memini umquam adversum mane habuisse. Et Magister: Eja, inquit, ut fortunatum te faciat Deus. Quid ita loqueris, respondit mendicus: sed nec infortunatus aliquando fui. Et ille: felix esto, inquit: quid tibi hæc tua verba volunt? Et pauper: numquam, ait, infelix fui. Rursus, itaque magister: Salvete, inquit, te Deus, jam nunc apertius loquere; neque enim capio quid dicas. Tum pauper respondit: id faciam libenter. Optabas mihi, magister, prosperum mane, & ego me numquam adversum mane habuisse respondi: quando enim fame premor, Deum laudo, si frigus patior, si grandis, si nix, si pluvia cadit, si aura serena est, vel turbolenta, Deum laudo; si miser sum, at-

que despectus, Deum similiter laudo, & ideo numquam triste mihi mane contigit. Optabas etiam me fortunatum fieri, & ego numquam me infortunatum fuisse respondi; novi enim cum Deo vivere, certusque sum, quicquid ille facit, non posse non esse optimum. Unde quicquid ipse vel dabat; vel evenire mihi permittebat, sive gratum id esset, sive contrarium, dulce, vel amarum, lætus id tamquam optimum ab ipso suscepi, & ideo numquam infortunatus fui. Dicebas præterea, ut felicem me faceret Deus; ad quod ego similiter, numquam me infelicem fuisse subjunxi; soli namque divinæ voluntati adhærere statui, in quam sic integrè omnem meam voluntatem transfudi; ut quicquid ille vult, & ego velim & meam ipsi voluntatem ex integro resignarim. Hæc cum mendicus ille retulisset, ita eum rursus magister affatus est. Quid; obsecro, dicturus esses, si te Dominus majestatis in abyssum demergere vellet? Et ille: in abyssum, inquit, me demergeret? Et reverâ si id faceret, duo mihi brachia sunt; quibus eum amplexarer. Unum est ve-

ra humilitas, & hoc illi suppono, atque per ipsum Sacratissimæ Humanitati ipsius unitus sum. Alterum, idemque dexterum, est Amor, qui Divinitati ipsius unitus est, atque per hunc ipsum circumplector, itaut mecum ad Infernum descendere cogeretur. Optatius autem mihi foret in inferno cum Deo esse, quam vel in cælis sine illo. Ex his igitur magister ille didicit, veram resignationem cum humilitate profunda, compendiosissimam ad Deum semitam esse. Dehinc iterum ex illo mendico perconctatus est, unde venisset. Cui ille, à Deo se venisse respondit. Cùmque Magister, ubi eum reperisset, sciscitaretur; ibi, inquit ille, ubi Creaturas omnes dereliqui. Et magister, ubi verò, ait, Deum reliquisti? Respondit pauper: in mundis cordibus, & hominibus bonæ voluntatis. Et magister, quis nam, ait, es tu? Respondit ille, se regem esse. Sciscitante magistro, ubi nam esset regnum ipsius; in anima sua id esse; respondit. Sic enim, ait, externos, & internos sensus meos regere novi, ut cunctæ affectiones, & vires animæ meæ mihi sub-

ditæ sint. Quod profectò regnum cunctis mundi hujus regnis præstantius esse nullus ambigit. Et rursus magister: quid, inquit, ad hanc te perfectionem perduxit? Respondit pauper; nimirum, silentium meum, sublimes meditationes, & unio cum Deo. In nulla re, quæ Deo minor foret quiescere potui: Jam verò Deum meum inveni, & in ipso pacem, ac quietem habeo sempiternam.

Hucusque Tauleri verba. O divinum verè animum, & sublimioris Philosophiæ tantum studiosum! O mendicum verè divitem, cœlestisque sapientiæ locupletissimum! Quis mihi tribuat, Deus meus, felicissime hujus divitis, quia verè pauperis spiritu, discipulum fieri? Rogo te, dulcis Christe, bone Jesu per omnes miserationes tuas, quibus mirabiliter nobis perditis subvenisti; mollifica cor meum, subiice voluntatem meam, captiva intellectum meum in obsequium unius voluntatis tuæ. Transige, ac penetra me lancea illa, quæ aperuit latus tuum, unde fluxit sanguis, & aqua in redemptionem animarum nostrarum: Ut
amo-

amore amoris tui despiciam me, & glorificem te; amore amoris tui inebrier de voluntate tua, oblitus voluntatis meæ; amore amoris tui moriar; & fiam obediens usque ad mortem crucis, nihilque amplius à Te impofterum petere audeam, non Terram, non Cœlum, non quicquam aliud, quod tu Deus meus non es: sed ut fiat voluntas tua sicut in Cœlo, & in Terra, non solum in me, & de me, sed & in omnibus fidelibus Christianis vivis atque defunctis. Ut simus omnes simul in unum consummati; sicut & ego pro me ipso desidero. Hoc unum est necessarium: hoc unum est optimæ partis electio. Ad hoc unum unitas Ecclesiæ Romanæ; cui omnia hæc tamquam filius subiicio; trahat nos; ad hoc unum impellat nos unitas Fidei; ad hoc unum ducat nos unitas Baptismatis: ad hoc unum incitet nos unitas Eucharistiæ: ad hoc unum alliciat nos unitas Divinitatis tuæ, de quâ dixisti Jesu Mellisue: Tres sunt, qui testimonium dant in Cœlo, Pater, Verbum, & Spiritus Sanctus; & hi tres unum sunt; & unum erunt per infinita æternitatis sæcula. Amen.

COROLLARIUM.

Cuncti Spiritualis Vitæ, Magistri triplicem nobis indigitant Viam, quâ quisque sedulus incedens, feliciter possit Christianæ perfectionis cacumen attingere. Prima, quæ ad alias iter percommode sternit, vulgò dicitur Purgativa; & ejus præcipuus finis est, voluntatem ad actus & exercitia, quibus absolutissima puritas animæ possidetur, solidaque ad virtutum ædificium, fundamenta jaciuntur, facile permovere. Hi verò actus complectuntur sui cognitionem & contemptum; timorem divinæ justitiæ, spem de Dei misericordia; perfectum peccatorum omnium dolorem & confessionem; castigationem carnis; & appetitionum inordinatarum mortificationem. Secunda vocatur Illuminativa, & est primâ longè nobilior, at præstantior; In ea siquidem Anima fidelis *abjectis jam operibus tenebrarum, armisque lucis*, juxta monitum Apostoli, *gnaviter induta, sicut in die, honestè ambulat*; seipsam interim locupletat lumi-

lumine divinæ legis, & simul incipit sapere, quæ sursum sunt per pias rerum cælestium commentationes, & præcipuè per cælestium mysteriorum accuratissimam rurationem, ejus heroicarum Virtutum imitationi conjunctam. Inde verò prodeunt affectus intimæ devotionis; lætitiæ, & gaudii spiritualis; gratitudinis; compassionis; & gratulationis. Tertia, eaque omnium memoratarum Viarum præcellissima, nuncupatur Unitiva; quam denique, gratiâ Sancti Spiritûs affatim aspirante, assequuntur Viri undequaque perfecti; quippe qui corpore in terris degentes, animo *in Calis conversationem* habent perennem; dumque Deo medullitè adhærent, *Unus cum illo Spiritus fiunt*, totique *consummantur in unum*. Ad hanc verò sublimiorem perfectorum Classem pertinere censetur admirationis affectus; quæ secundùm Divi Bernardi (*lib. 5. de consider. ad fin.*) placitum, gradus quidam est, & introductio ad altissimam Dei contemplationem; & ex ea, tamquam ex primo anulo ejusdem catenæ, varii cohærentes invicem trahuntur affectus; desiderii

derii scilicet supernorum, dilectionis Dei super omnia, amoris Seraphici, seu ignitissimi, complacentiæ, aliorumque ejusmodi; quibus animus contemplantis Deo fortiter devinctus in oratione placidissime detinetur. Habitâ hujusce triplicis Viæ ratione, placuit huic Anagogiæ Cælestis Libello quædam, ut ajunt, jaculatorias orationes adjungere, ex Ærario divinæ Paginæ fideliter depromptas; quæ, si identidem magno Spiritûs fervore vibrentur in Deum, mentem nostram in ejus amore flagrantius in dies accendent, atque vel variis distentam curis à Dei præsentia nunquam sinent amoveri.

Affe-

Affectus spectantes ad Viam Purgativam.

Contritionis.

Laboravi in gemitu meo: lavabo per singulas noctes lectum meum: lacrymis meis stratum meum rigabo. *Psal. 6.*

Abii in indignatione spiritus mei. *Ezech. 3.*

Delictum meum cognitum Tibi feci: & injustitiam meam non abscondi. *Psal. 31.*

Rugiebam à gemitu cordis mei. *Pf. 37.*
Tota die contristatus ingrediebar. *Psal. 37.*

Cor contritum, & humiliatum Deus non despicias. *Psal. 50.*

Postquam convertisti me, egi poenitentiam. *Ierem. 31.*

Confusus sum, & erubui, quoniam sustinui opprobrium adolescentiæ meæ. *Ierem. 31.*

Peccavi & verè deliqui, & ut eram dignus non recepi. *Iob 33.*

Hu-

Humilitatis.

Loquar ad Dominum meum, cum sim
pulvis & cinis. *Gen. 18.*

Vilior fiam plusquam factus sum, &
ero humilis in oculis meis. *2. Reg. 6.*

Peccavi in Cælum, & coram Te; jam
non sum dignus vocari filius tuus.
Luc. 15.

Stultissimus sum virorum, & sapientia
hominum non est mecum. *Prov. 30.*

Humiliare Deo, & expecta manus ejus.
Eccli. 13.

Humiliamini in conspectu Domini, &
exaltabit vos. *Iacob. 4.*

Timoris.

Confige timore tuo carnes meas: à man-
datis tuis timui. *Psal. 158.*

Timenti Dominum benè erit in extre-
mis. *Eccli. 1.*

Qui timet Dominum nihil trepidabit.
Eccli. 1.

Quis non timebit te, ò Rex gentium?
Ierem. 10.

De propitiato peccato noli esse sine
me-

metu. *Eccli. 5.*

Omnes viæ hominis patent oculis ejus:
spirituum ponderator est Dominus,
Prov. 16.

Nihil mihi conscius sum, sed non in
hoc justificatus sum. *1. Cor. 4.*

In timore Domini esto totâ die, quia
habebis spè in novissimo die. *Prov. 23.*

Qui timent te, magni erunt apud te
per omnia. *Iudith 16.*

Confessionis.

Non demorieris in errore impiorum:
ante mortem confitere. *Eccli. 17.*

Confiteberis vivens vivus; & sanus
confiteberis; & gloriaberis in mise-
rationibus ejus. *Eccli. 17.*

Præoccupemus faciem ejus in Confes-
sione. *Psal. 94.*

Confitebor adversum me injustitiam
meam Domino; & tu remisisti im-
pietatem peccati mei. *Psal. 31.*

Mortificationis.

Castigo Corpus meum, & in servitu-
tem redigo. *1. Cor. 9.*

Sem-

Semper mortificationem Jesu in corpore meo circumferam. *1. Cor. 4.*

Propter te mortificamur tota dies; æstimati sumus sicut oves occisionis. *Psal. 43.*

Mortificatus quidem carne, vivificatus autem spiritu. *1. Per. 3.*

Mortui estis, & vita vestra abscondita est cum Christo in Deo. *Coloss. 2.*

Fiduciæ.

Bonum est confidere in Domino, quàm confidere in homine. *Psal. 107.*

Benedictus vir qui confidit in Domino, & erit Dominus fiducia ejus. *Ierem. 17.*

Qui confidit in illo, non minorabitur. *Eccli. 32.*

Ego in misericordia tua speravi: exultabit cor meum in salutari tuo. *Psal. 12.*

Qui confidunt in illo, intelligent veritatem, & fideles in dilectione acquiescent illi. *Sap. 3.*

Bonus Dominus, & confortans in die tribulationis, & sciens sperantes in se. *Nahum. 1.*

Qui

Qui sperant in Domino, mutabunt fortitudinem; assument pennas sicut aquilæ; volabunt & non deficient. *Isa. 40.*

Affectus spectantes ad Viam Illuminativam.

Gratitudinis.

Quid retribuam Domino pro omnibus quæ retribuit mihi? *Psal. 115.*

Orationi instate; vigilantes in ea in gratiarum actione. *Coloss. 4.*

Gratias agere debemus semper Deo. *2. Tim.*

Avaritia nec nominetur in vobis, sicut decet sanctos, sed magis gratiarum actio. *Eph. 5.*

Benedic anima mea Domino, & noli oblivisci omnes retributiones ejus. *Psal. 102.*

Venite, audite, & narrabo, omnes qui timetis Deum, quanta fecit Deus animæ meæ. *Psal. 65.*

Lati

Letitiæ, & gaudii spiritualis.

Ego autem in Domino gaudebo, & exultabo in Deo Jesu meo. *Habac.* 3.
 Renuit consolari anima mea; memor fui Dei, & delectatus sum. *Psal.* 76.
 Gaudete in Domino semper; iterum dico, gaudete. *Phil.* 4.
 Gaudium Domini est fortitudo nostra. *2. Esdr.* 8.
 Iusti epulentur, & exultent in conspectu Dei, & delectentur in lætitia. *Psal.* 67.

Zeli.

Zelus Domus tuæ comedit me; & opprobria exprobrantium tibi ceciderunt super me. *Psal.* 68.
 Zelatus sum Sion zelo magno. *Zach.* 8.
 Tabescere me fecit zelus meus, quia obliti sunt verba tua inimici mei. *Psal.* 118.
 Zelo zelatus sum pro Domino. *3. Reg.* 19.

Compassionis.

Emareuit cor meum; tenebræ stupefecerunt me: Babylon dilecta mea posita est mihi in miraculum. *Isa.* 21.
 Amare flebo: nolite incumbere, ut consolemini me super vastitate filiæ populi mei. *Isa.* 22.
 Quis infirmatur, & ego non infirmor? *2. Cor.* 11.
 Vidi prævaricantes, & tabescebam. *Psal.* 118.
 Exitus aquarum deduxerunt oculi mei, quia non custodierunt legem tuam. *Psal.* 118.
 O vos omnes, qui transitis per viam, attendite, & videte, si est dolor, sicut dolor meus. *Tbr.* 1.
 Recordare paupertatis, & transgressionis meæ; absynthii, & fellis. *Tbr.* 3.
 Christo passo in carne, & vos eadem cogitatione armamini. *1. Petr.* 4.

Affectus spectantes ad
Viam Unitivam.

Charitatis in Deum.

SI dederit homo omnem substan-
tiam domus tuæ pro dilectione,
quasi nihil despiciet eam. *Cant. 8.*

Qui manet in charitate, in Deo manet,
& Deus in eo. *1. Ioan. 4.*

Diligam te, Domine, fortitudo mea,
Dominus firmamentum meum, &
refugium meum, & liberator meus.
Psal. 17.

Fortis est, ut mors, dilectio; dura
sicut Infernus æmulatio. *Cant. 8.*

Fulcite me floribus, stipate me malis;
quia amore languedo. *Cant. 2.*

Si quis non amat Dominus nostrum
Jesum Christum, anathema sit.
Hebr. 16.

Deus cordis mei, & pars mea Deus in
æternum. *Psal. 72.*

Charitas Dei diffusa est in cordibus no-
stris per Spiritum Sanctum qui da-
tus est nobis. *Rom. 5.*

Desi-

Desiderii.

Quemadmodum desiderat Cervus ad
fontes aquarum, ita desiderat anima
mea ad te Deus. *Psal. 41.*

Sitivit anima mea ad Deum fortem vi-
vum, quando veniam, & apparebo
ante faciem Dei. *Ibid.*

Et nunc quæ est expectatio mea, non-
ne Dominus? & substantia mea apud
te est. *Psal. 38.*

Defecit in salutare tuum anima mea,
& in verbum tuum supersperavi.
Psal. 118.

Cupio dissolvi, & esse cum Christo.

Expandi manus meas ad te; anima mea,
sicut terra sint aqua, tibi. *Psal. 142.*

Num quem diligit anima mea vidistis?
Cant.

Quam dilecta tabernacula tua, Domine
virtutum: concupiscit, & deficit
anima mea in atria Domini. *Psal. 83.*

Exultationis.

Exultavit spiritus meus in Deo salutari
meo. *Luc.*

Cōr

Cor meum, & caro mea exultaverunt
in Deum vivum. *Psal.* 83.

Anima mea exultabit in Domino, &
delectabitur super salutari tuo. *Psal.*

34.

Exultent, & lætentur super te omnes
quærentes te; & dicant semper, ma-
gnificetur Dominus, qui diligunt
salutare tuum. *Psal.* 39.

Admirationis.

Domine, Dominus noster, quàm admi-
rabile est nomen tuum in universa
terra! *Psal.* 8.

Quis Deus magnus, sicut Deus noster?
Psal. 76.

Quis sicut Dominus Deus noster, qui
in altis habitat, & humilia respicit
in Cœlo, & in terra? *Psal.* 112.

Quoniam magnus es tu, & faciens mi-
rabilia tu es Deus solus. *Psal.* 83.

Domine Deus meus, magnificatus es
vehementer. *Psal.* 83.

Qualis est hic: quia venti & mare obe-
diunt ei? *Matth.* 8.

Con-

Contemplationis.

Donec aspiret dies, & inclinentur um-
bræ, vadam ad montem myrrhæ, &
ad collem thuris. *Cant.* 4.

Quis dabit mihi pennas sicut columbæ;
& volabo, & requiescam. *Psal.* 54.

Veni, columba mea, in foraminibus
petræ, in caverna maceriæ: osten-
de mihi faciem tuam. *Cant.* 2.

In nidulo meo moriar, & sicut palma
multiplicabo dies. *Iob.* 29.

Montes excelsi cervis, petra refugium
herinacis. *Psal.* 103.

Quæ est ista quæ ascendit de deserto,
deliciis affluens, innixa super dile-
ctum suum? *Cant.* 8.

Nos, revelatâ facie, gloriam Domini
speculantes, in eandem imaginem
transformamur à claritate in clarita-
tem, tamquam à Domini spiritu.
2. *Cor.* 3.

Ascendam in palmam, & apprehendam
fructus ejus. *Cant.* 7.

F I N I S.

